

**Programa metropolità
d'educació per a la sostenibilitat 2030**

Treball elaborat per

AMB

Direcció i redacció

Secció d'Educació Ambiental del Servei d'Emergència Climàtica i Educació Ambiental

Àrea d'Acció Climàtica i Agenda Estratègica metropolitana

Col·laboracions

Direcció de Serveis del Cicle de l'Aigua

Direcció de Serveis de Prevenció i Gestió de Residus

Direcció de Serveis de Promoció i Conservació de l'Espai Públic

Direcció de Serveis de Mobilitat Sostenible

Participants en el procés de participació

Ahmed Ettanji (Consell Nacional de la Joventut de Catalunya)

Aida Girona (AMB)

Aïda Vilaró (Central de Reserves, SIRESA)

Àlex Piñol (AMB)

Àlex Prada (AMB)

América Sáez (SCEA)

Ana Romero (AMB)

Anna de Simone (Verde Presente, SL - Biopompas Sant Cugat del Vallès)

Anna Fàbregas (AMB)

Anna Giraldeés (Anthesis Lavola)

Anna Masclans (Ajuntament de Barcelona)

Anna Muns (Anthesis Lavola)

Anna Villena (Siboc)

Ariadna Rius (AMB)

Brenda Nazarena (Universitat de Barcelona)

Cristina Barberán (Col·legi Tecla Sala, l'Hospitalet de Llobregat)

Cristina Cano (Central de Reserves, SIRESA)

David Jiménez (Casal Mas Guinardó)

Elena Boadas (Fundació CRAM)

Elena Lacort (AMB)

Esther Suárez (AMB)

Gema Muñoz (Institut Barres i Ones, Badalona)

Genís Pascual (Centre El Casalet, l'Hospitalet de Llobregat)

Imma Mayol (AMB)

Jacob Cirera (AMB)

Joana Bastardas (Ajuntament de Barcelona)

Joana Millan (AE Itaca, l'Hospitalet de Llobregat)

Jordi Bordanove (AMB)

Jorge Gómez (Institut Rambla Prim, Barcelona)

Júlia Toral (JAN BCS, Barcelona)

Laura Candelario (AE Itaca, l'Hospitalet de Llobregat)

Laura Cid (AMB)

Lídia Barceló (AMB)

M. Ángeles Orús (AMB)

Maite Pérez (AMB)

Mar Besses (PortaCabot)

Marc Serra (PortaCabot)

Margarita Fuertes (Ajuntament de Barcelona)

Maria Indurain (AMB)

Marta Clua (Ajuntament de Viladecans)

Marta Cortés (PortaCabot)

Marta Cuixart (Ajuntament de Barcelona. Ecologia Urbana)

Marta Doñoro (Parc Natural de la Serra de Collserola)

Marta Sánchez (AMB)

Meritxell Lendínez (AMB)

Minerva Campos (AMB)

Mireya Plaza (Ajuntament de Cornellà de Llobregat)

Mònica Barahona (Trencadís, SCP, Ripollet)

Noemí Guinovart (AMB)

Núria Machuca (AMB)

Núria Sanz (Institut Bisbe Berenguer, l'Hospitalet de Llobregat)

Núria Solé (Anthesis Lavola)

Pilar Aznar (Biblioteca Can Baratau, Tiana)

Roser Armendares (SECEA)

Roser Asensio (Ajuntament de Sant Climent de Llobregat)

Ruth Lamas (AMB)

Salvador Cid (Entorn XXI - Serveis Ambientals)

Sergi Rofes (Institut Miquel Martí i Pol, Cornellà de Llobregat)

Sònia Cano (Ajuntament de Pallejà)

Teresa López (AMB)

Toni Martínez (Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat)

Víctor Mitjans (AMB)

Xavi Ponce (Col·legi Santíssima Trinitat, Badalona)

Índex

0. Introducció.....	5
1. Trenta anys d'educació ambiental a l'AMB.....	6
2. Un viatge compartit	12
3. El camí fins aquí	17
4. Visió i missió	19
5. Principis i valors.....	20
6. Abast.....	21
7. Objectius generals.....	23
8. Passem a l'acció 360!.....	25
8.2. Eix B. Metodologies educatives per a una societat canviant	27
8.3. Eix C. Un programa per a totes les persones i col·lectius	29
8.4. Eix D. Compartim: del lema al treball conjunt	32
8.5. Eix E. L'AMB, una institució de referència, formada i compromesa amb l'educació ambiental.....	34
9. Seguiment i avaluació.....	37
10. Annex. Objectius específics i mesures per a cada eix	42

PMES
2030

El present document és el resultat d'un procés de reflexió i de participació llarg dut a terme amb diferents persones que tenen una relació directa o indirecta amb l'educació ambiental metropolitana i que s'han considerat agents estratègics per elaborar un programa d'educació per a la sostenibilitat que marcarà les principals línies d'acció fins l'any 2030 al territori metropolità.

L'objectiu del PMES 2030 és definir les mesures principals que cal treballar, tant a la institució com de manera conjunta amb els ajuntaments metropolitans i altres administracions, per assentar les bases perquè la cultura de la sostenibilitat tingui en compte els límits ecològics del nostre planeta.

 AMBEduSost
 sostAMB
 compartimunfutur

0. Introducció

L'educació ambiental és una peça clau per fer el salt de l'acció individual a la transformació col·lectiva. Per aquest motiu, el PMES 2030 té com a objectiu justament aconseguir el que s'anomena una acció 360.

Per a una acció educativa realment transformadora, és necessari crear xarxes i aliances entre diferents agents (administracions, entitats, comunitat educativa, etc.), per tal que les polítiques públiques metropolitanes incorporin la mirada de la transformació col·lectiva a través de l'educació ambiental. En concret, les aliances entre els 36 municipis que componen l'àrea metropolitana de Barcelona són essencials per impulsar una acció realment efectiva a la societat.

En els darrers anys, la crisi climàtica i la crisi de biodiversitat (o més aviat, la crisi global) han palesat que societat i natura estan vinculades i que formen part del mateix sistema. La pandèmia de la COVID-19 és una prova fefaent de la gran importància d'aquesta visió ecosistèmica, és a dir, una visió plural i unificadora, i del fet que és urgent una cultura de la sostenibilitat que posi en relleu que viure dins dels límits planetaris implica viure de manera diferent, fins i tot decreïxer, per poder viure millor dins d'un planeta que ha entrat en l'antropocè, amb canvis a una velocitat fins ara mai experimentada pels humans i pels altres éssers vius.

Aquest canvi de cultura només es pot aconseguir incloent l'educació ambiental en el currículum educatiu i en l'acció de les entitats privades i de l'economia social i solidària i, sobretot, també, en les polítiques públiques.

L'AMB, com a administració competent i de referència al territori metropolità, té la responsabilitat d'acompanyar les polítiques públiques amb un programa educatiu farcit de coneixement i motivació per estimar el territori i protegir-lo. Cal educar, cosa que vol dir informar i sensibilitzar, però, sobretot, facilitar processos i experiències positius, impulsors d'il·lusió i incitadors d'acció. En aquests processos, les persones han de ser les protagonistes i no meres receptores d'informació.

Cadascun de nosaltres és un actiu cabdal per imprimir velocitat al canvi, però cal fer un salt d'escala i afrontar l'acció col·lectiva per produir transformacions reals: compartir l'energia o reutilitzar l'aigua, per exemple, implica col·laborar i fer-ho en xarxa. Aquest canvi ha de ser, a més, ràpid: les generacions de joves han de poder gaudir d'un territori metropolità saludable i biodivers on, en definitiva, vulguin viure.

A més, aquest document és fruit d'una participació i una col·laboració que s'han efectuat en tots els nivells i de manera totalment transversal: entre departaments de l'AMB, amb altres administracions, amb empreses prestadores de serveis educatius, entitats i associacions, ciutadania, etc.

Aquesta acció, ràpida i convincent, en l'àmbit individual i col·lectiu, a escala local i regional, feta ara i pensant en les futures generacions, i amb una visió ecosistèmica, és una acció 360.

1. Trenta anys d'educació ambiental a l'AMB

L'educació ambiental a Catalunya té una trajectòria de més de quaranta anys. El 1975, Jaume Terradas i Marina Mir van posar en marxa el primer itinerari ambiental del bosc de Santiga, a Barberà del Vallès, una illa de natura de 36 hectàrees situada al bell mig d'una zona industrial amb molts atractius ambientals. L'any 1985, es va publicar el sisè número dels Quaderns d'Ecologia Aplicada, que incloïa l'article de Jaume Terradas en què exposava les bases conceptuals de l'educació ambiental. Dos anys més tard, es va crear la Societat Catalana d'Educació Ambiental (SCEA), la qual agrupa professionals i persones interessats en el món de l'educació ambiental per treballar per la sostenibilitat des de l'educació. Aquests tres fets van donar el tret de sortida a la pràctica efectiva de l'educació ambiental a Catalunya i van permetre iniciar, també, les primeres actuacions educatives a l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB, d'ara endavant).

L'educació ambiental a Catalunya té els seus inicis fa més de quaranta anys, amb l'itinerari ambiental del bosc de Santiga, la publicació del sisè número dels Quaderns d'Ecologia Aplicada i la creació de la Societat Catalana d'Educació Ambiental

En concret, els orígens van ser la realització d'activitats puntuals a les platges metropolitanas. Poc després, l'extinta Entitat Metropolitana dels Serveis Hidràulics i del Tractament de Residus (EMSHTR) va desenvolupar diferents propostes d'educació ambiental que es van acabar consolidant, com les visites a les instal·lacions de tractament d'aigües i de residus, vectors en els quals tenia competència l'EMSHTR, dins el programa L'Escola ens Visita. Finalment va adquirir el nom Compartim un Futur, i se'n va anar ampliant el nombre d'activitats i el públic a qui s'adreçaven.

L'any 2010, es va constituir l'actual AMB (Llei 31/2010, del 3 d'agost, de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, aprovada pel Parlament de Catalunya el

27 de juliol del 2010), la qual té competències en àmbits com ara l'urbanisme, el transport i la mobilitat, l'aigua, els residus, el desenvolupament econòmic i social i el medi ambient (article 14 de la Llei 31/2010). L'àmbit competencial que ens ocupa prové concretament de l'article 14.E.a, on queda implícit que aquestes competències han de desenvolupar

lupar-se amb el suport del foment de les activitats educatives al territori metropolità relacionades amb la protecció del medi ambient, la salut i la biodiversitat, i de mesures de lluita contra el canvi climàtic, entre d'altres.

Així, els successius plans d'actuació metropolitans (PAM) han inclòs l'educació ambiental, i de fet el mateix PMES, entre els seus objectius. Concretament, l'actual PAM 2019-2023 ja recull en la línia d'actuació número 15 la renovació del PMES (vegeu l'apartat 2 del present document). De la mateixa manera, els futurs programes de mandat hauran d'incloure les determinacions i els objectius del PMES 2030, com a mesura de foment pròpia de l'Administració metropolitana i en benefici dels sectors implicats i la ciutadania en general.

Fa més de trenta anys que l'AMB va començar les primeres actuacions d'educació ambiental, iniciant-se amb activitats a les platges metropolitananes i poc després amb visites guiades a les plantes de tractament de residus i d'aigües residuals

La creació de la nova AMB i, més concretament, l'aprovació del primer Programa metropolità d'educació per a la sostenibilitat (PMES), el 28 de gener del 2014, com una actuació significativa del Programa de sostenibilitat de l'AMB (PSAMB), van produir un punt d'inflexió rellevant en la història del programa, donat que es va iniciar un treball intens per arribar a tota mena de públics a través de diferents activitats, recursos i projectes específics i amb metodologies didàctiques innovadores. A més, es van incorporar activitats, recursos i projectes amb noves temàtiques, com ara el canvi climàtic i l'energia i la salut ambiental, i d'altres que són competència d'altres àrees de l'AMB, com ara la mobilitat sostenible i la biodiversitat. Aquest fet va portar implícita una nova manera de treballar i de veure l'educació ambiental: més metropolitana i més transversal. La imatge de la pàgina 15 mostra una infografia amb la cronologia dels principals fets

destacats del Compartim un Futur, així com d'altres en els contextos català i internacional.

Per tant, l'actual PMES és un programa consolidat, no només en l'oferta, sinó també en la participació. En els darrers anys, el Compartim un Futur s'ha anat incrementant en xifres. Per exemple, en el curs 2009-2010, la participació va ser d'unes 14.000 persones, mentre que en el curs 2018-2019 va fregar la xifra de les 60.000 i es va executar tot el pressupost disponible.

El PMES 2014-2020 va significar un punt d'inflexió en la història de l'educació ambiental a l'AMB, ja que es va ampliar l'oferta educativa a una gran diversitat de públics, es van incorporar noves temàtiques i es va iniciar el treball amb noves metodologies educatives

Els dos cursos següents van estar marcats per la pandèmia de la COVID-19. Dos anys que van convertir-se en un repte per mantenir l'oferta educativa, però alhora per reflexionar i adaptar-se a una nova situació molt

complexa. Per exemple, per primera vegada en molts anys, es van tancar les portes a les visites guiades a les instal·lacions de tractament de residus i d'aigua, però alhora el programa es va reinventar donant lloc a la imaginació i la creativitat i es van dissenyar visites virtuals a dues instal·lacions metropolitanes: la depuradora d'aigües residuals del Prat de Llobregat i la planta integral de valorització de residus de Sant Adrià de Besòs. Aquestes dues activitats s'han integrat en l'oferta educativa i continuen vigents després d'aquest període, i ara resulten uns recursos molt valuosos per comprendre el tractament de l'aigua i dels residus de les nostres plantes. Així doncs, les activitats presencials continuen sent la part nuclear del programa, però, des de la pandèmia, les activitats i els recursos telemàtics s'han convertit en mitjans imprescindibles i valuosos per a la ciutadania.

La pandèmia de la COVID-19 va ser un repte per al programa educatiu, però alhora una oportunitat per reflexionar i incorporar noves maneres de treballar i nous recursos, com les visites virtuals a les instal·lacions

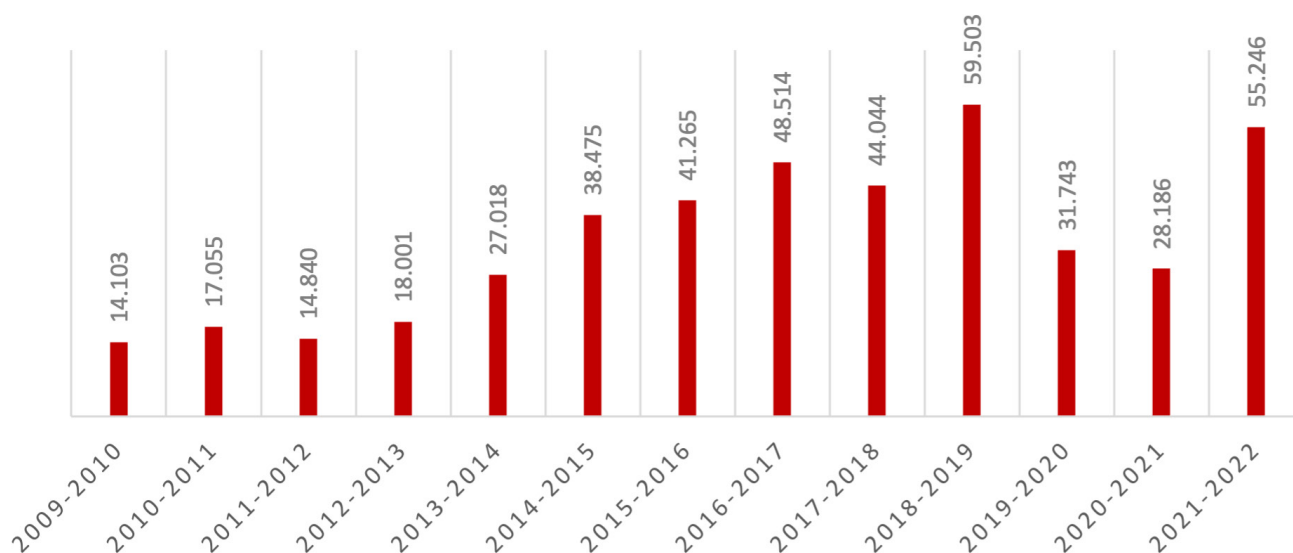
El curs 2021-2022, gairebé del tot normalitzat, va tenir una participació d'unes 55.000 persones, una xifra que marca el retorn a la normalitat i un augment de les persones interessades per dur a terme una activitat o un projecte del programa. En el gràfic següent es pot veure l'evolució de la participació des del curs 2009-2010 fins al 2021-2022 (curs previ a la redacció del present document).

Al web del [Compartim un Futur](#) es poden trobar altres dades de referència del programa.

Cal tenir en compte que, tot i que el públic de formació reglada representa el 80 % de la participació, s'ha treballat activament –i es continuarà treballant en el PMES 2030– en l'ampliació del públic adult i familiar, adaptant l'oferta educativa a públics específics i dissenyant activitats i recursos de manera concreta.

A més, en els últims anys s'han estudiat i implantat processos d'aprenentatge i metodologies educatives nous, com els que estan relacionats amb la tecnologia de la informació i la comunicació (TIC), l'aprenentatge servei (APS), l'aprenentatge basat en problemes i en reptes, la

EVOLUCIÓ DEL NOMBRE DE PARTICIPANTS

ludificació (ús d'elements de joc) i el *leittext* (coneixement d'un tema amb la mínima participació del professorat), entre d'altres. Tot i aquesta evolució, cal seguir explorant noves metodologies didàctiques que sorgeixen i que s'adapten a un món i una societat canviants.

De la mateixa manera, els eixos temàtics vertebradors del programa s'han anat ampliant i diversificant, inclouent-hi noves activitats i recursos, com és el cas de l'eix relacionat amb l'alimentació saludable i sostenible, que ha acabat integrant-se en el programa educatiu i que formarà part del setè eix temàtic del PMES 2030. També s'han adaptat els continguts i els conceptes a mesura que han anat apareixent en l'escena mundial.

Així doncs, en els trenta anys d'educació ambiental a l'AMB, la societat ha canviat de manera considerable: des de la visió del medi més aviat higienista, amb la neteja de les platges i la potabilització de l'aigua, fins a la necessitat de gestionar els impactes de la societat de consum, amb la recollida selectiva i la gestió de l'energia. Tanmateix, especialment en el darrer decenni, nous reptes derivats de la crisi global, que té el focus en els impactes del canvi climàtic, però que té moltes altres derivades, com ara la crisi de la biodiversitat i els efectes sobre la salut, han afegit complexitat als processos d'educació ambiental.

La societat metropolitana també és una societat eminentment urbana, amb una desconexió de la natura i amb espais naturals amb una forta pressió per part d'una ciutadania que exigeix els seus serveis de lleure, de proveïment, de regulació, etc., és a dir, els anomenats serveis ambientals. Per preservar aquesta matriu biofísica, és imprescindible fer-la valer, i aquí l'educació ambiental hi té un paper clau.

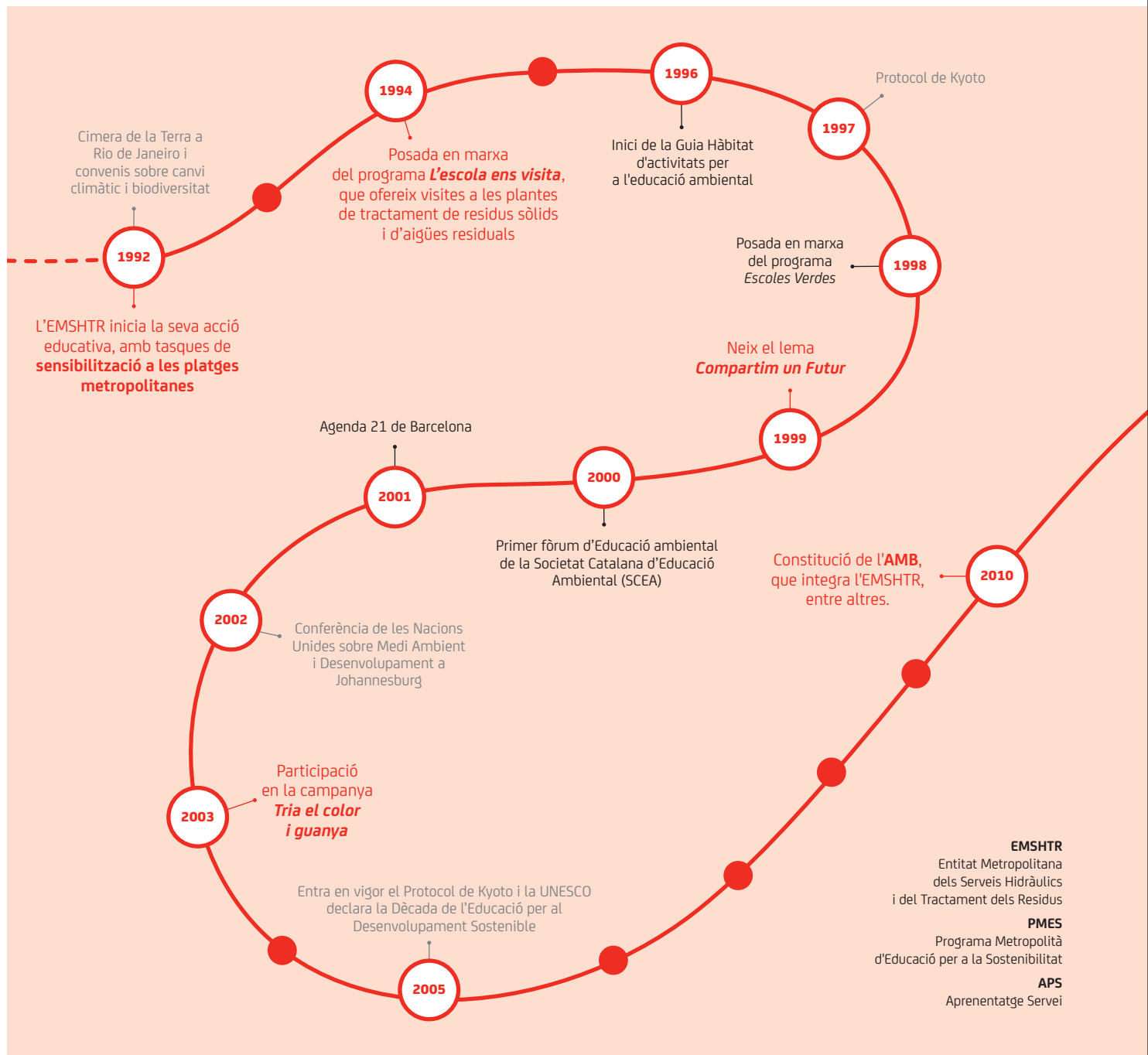
Cal seguir treballant en aspectes crítics existents, però és vital començar a actuar per fer front als reptes derivats de la crisi global actual, tenint en compte la societat que viu al territori metropolità

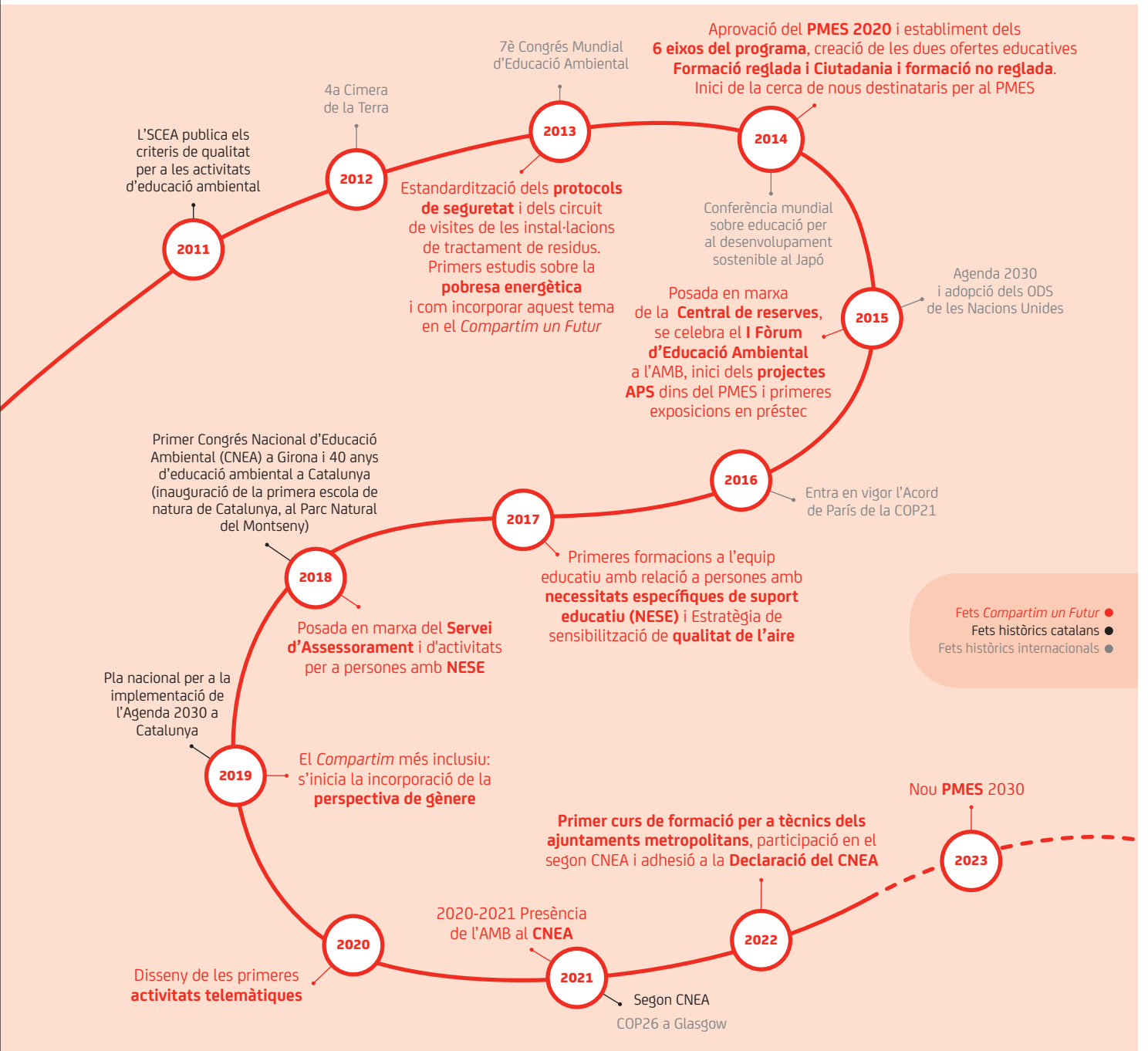
Malgrat aquests «nous» reptes més complexos, continua essent necessari revertir altres aspectes existents, però que encara resulten molt crítics, com ara la contaminació atmosfèrica, els índexs de recollida selectiva de residus i la reutilització o l'ús d'aigua regenerada, entre molts d'altres.

Per tant, el PMES 2030 ha de fer el camí de la transició ecològica, incorporant paràmetres de justícia i equitat. Tot i això, el PMES 2030 no pot fer aquest camí tot sol, sinó que és cabdal que el seu esperit i els seus objectius s'incloguin de manera progressiva i transversal en els plans i programes metropolitans. L'educació ambiental ha de tenir el rol essencial que se li reclama.

Per aquest motiu, l'AMB, tenint en compte el conjunt de competències de què disposa i la seva visió metropolitana, i alineant-se amb els objectius de desenvolupament sostenible 2030 de les Nacions Unides, amb l'aprovació del PMES 2030, inicia el camí cap a la cultura de la sostenibilitat, definida en el II Congrés d'Educació Ambiental (CNEA) com «el conjunt de coneixements, valors i pràctiques que la ciutadania, tant individualment com col·lectivament, ha de desenvolupar amb responsabilitat, racionalitat i creativitat per afrontar les problemàtiques socioambientals i per defensar els drets bàsics de les persones dins dels límits ecològics del planeta».

El PMES 2030 permetrà establir les primeres línies d'actuació per iniciar el camí cap a la cultura de la sostenibilitat, una nova manera de viure per afrontar els problemes actuals tenint en compte els límits ecològics del planeta

2. Un viatge compartit

Escala mundial

El present document també és un reflex dels objectius i les línies de treball dels estats i els territoris del món, especialment dels següents:

Agenda 2030

L'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides marca el full de ruta per als propers anys per avançar cap al desenvolupament sostenible. Aquesta agenda es concreta amb els ODS (objectius de desenvolupament sostenible), amb una temporalització prevista fins l'any 2030, dels quals es deriven fites i indicadors que avaluen l'assoliment dels objectius proposats. Com que són objectius vàlids per a tots els països, alguns d'entrada ja estaran assolits a Catalunya; en canvi, d'altres ajudaran a orientar polítiques i accions per tal d'avançar cap a un grau superior de sostenibilitat del país.

Nacions Unides

Les Conferències de les Nacions Unides sobre el canvi climàtic són el resultat d'un procés iniciat per l'ONU el 1992, a continuació de la cimera de Rio, per afrontar el canvi climàtic, que pren forma amb la continuïtat de les conferències de les parts (o COP, per Conference of the Parties), organitzades cada any des del 1995. El resultat essencial d'aquest procés és la posada en marxa del Protocol de Kyoto, destinat a estabilitzar el clima. La més destacada va ser la COP21, que va donar com a resultat l'Acord de París.

Acord de París

Aquest acord és un tractat internacional sobre el canvi climàtic jurídicament vinculant. Va ser adoptat per 196 parts a la COP21 de París, el 12 de desembre del 2015, i va entrar en vigor el 4 de novembre del 2016. El seu objectiu és limitar l'escalfament mundial per sota dels 2 graus centígrads, preferiblement 1,5, en comparació amb els nivells preindustrials. Per assolir aquest objectiu de temperatura a llarg termini, els països es proposen reduir el màxim de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle com més aviat millor per aconse-

guir un planeta amb clima neutre a mitjans de segle. L'Acord de París és una fita en el procés multilateral del canvi climàtic, perquè, per primera vegada, un acord vinculant fa que tots els països s'uneixin en una causa comuna a fi d'emprendre esforços ambiciosos per combatre el canvi climàtic i adaptar-se als seus efectes.

COP15

D'aquesta conferència sobre biodiversitat en surten els compromisos pactats en un acord mundial per protegir la biodiversitat del planeta que pren el nom de Marc Mundial per la Biodiversitat Kunming-Montreal. Aquest acord mundial insta a protegir un 30 % de la Terra i alhora a restaurar el 30 % degradat. S'hi engloben quatre grans objectius amb l'horitzó del 2050: més protecció i restauració de la biodiversitat, gestió sostenible de la natura, els beneficis (monetaris i no monetaris) que dona la natura s'han de compartir de manera justa i equitativa i que sigui un marc de treball factible per a tothom.

Escala metropolitana

ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA

De manera descriptiva però no limitant, a continuació s'apunten els principals plans i programes d'aquesta Administració amb els quals l'equip d'educació ambiental treballa braç a braç i amb visió conjunta, sense deixar de banda la consideració de treballs de departaments germans d'altres institucions.

Pla d'actuació metropolità (PAM)

El PAM és el document en què es recullen les fites que la institució es compromet a aconseguir durant cada mandat. Serveix, doncs, per concretar en l'àmbit operatiu, en cada àrea de gestió, les línies d'intervenció, els objectius i les actuacions necessàries per desenvolupar adientment les propostes que l'equip de govern vol portar a terme per assolir les estratègies establertes en l'Acord de Govern signat entre els quatre grups polítics que formen part del govern metropolità.

PAM 2015-2019

Les tres línies principals d'actuació presentades a l'Àrea de Medi Ambient eren les següents:

- Convertir la ciutat metropolitana en capdavantera en la lluita contra el canvi climàtic i la contaminació atmosfèrica.
- Desenvolupar l'abastament, el subministrament i el tractament de l'aigua de manera equilibrada i socialment justa.
- Avançar cap a una economia circular en matèria de residus.

Els objectius descrits més estretament relacionats amb l'àmbit de l'educació van ser els següents:

- Educar i sensibilitzar la ciutadania en tots els vectors ambientals de competència de l'AMB que es refereixen a la mitigació i l'adaptació al canvi climàtic, així com a l'eficiència en l'ús dels recursos, potenciant els objectius i les línies d'acció del PMES.
- Integrar la mobilitat sostenible i la prevenció de la contaminació atmosfèrica com a noves temàtiques del PMES, en col·laboració amb els municipis i els agents socials, així com la prevenció en matèria de residus.
- Desenvolupar el PMES mitjançant les TIC i aprofitant el potencial de les xarxes socials.

PAM 2019-2023

En l'àmbit de l'ecologia es van proposar les línies d'intervenció següents:

Línia 14. Canvi climàtic i transició energètica
Línia 15. Educació ambiental vers la sostenibilitat
Línia 16. Prevenció i gestió de residus
Línia 17. Planificació i Pla director del cicle integral de l'aigua

Del PAM 2019-2023 en destaca la línia d'intervenció 15: fa referència directament a l'educació

ambiental vers la sostenibilitat. Dins d'aquesta línia d'intervenció, es persegueixen dos objectius amb una llista d'actuacions per assolir-los.

Objectiu 15.1. Intensificar el programa metropolità d'educació ambiental Compartim un Futur. Actuacions:

- 15.1.1. Impulsar els públics de formació no reglada (FNR) per estendre la cultura de la sostenibilitat i augmentar l'oferta per a formació reglada (FR).
- 15.1.2. Desenvolupar una línia específica d'aprenentatge servei a partir de treballs fets, centrada en projectes de qualitat, assistència personalitzada i projectes autònoms modulars adaptats a cada usuari.

Objectiu 15.2. Estendre territorialment i sectorialment les actuacions d'educació ambiental. Actuacions:

- 15.2.1. Concretar la presència territorial mitjançant punts mòbils (unitat mòbil del Compartim un Futur, xarxa d'equipaments sostenibles) o fixos (per exemple, La Fàbrica del Sol), que també actuaran com a refugi climàtics.
- 15.2.2. Impulsar la perspectiva de gènere i d'inclusió en aquest àmbit.
- 15.2.3. Desenvolupar la línia educativa del Programa metropolità de prevenció i gestió de recursos i residus municipals 2019-2025 (PREMET25).
- 15.2.4. Obligar les concessions a preveure que a les instal·lacions i als espais hi hagi els mitjans necessaris per a la funció pedagògica que també tenen.
- 15.2.5. Renovar i aprovar el PMES 2030, amb una atenció especial als aprenentatges i als canvis educatius que s'estan produint a conseqüència de la pandèmia.

En el Pla d'actuació metropolità (PAM) s'inclouran els objectius i accions del PMES 2030.

Pla clima i energia 2030

El Pla clima i energia 2030 de l'AMB és el full de ruta en matèria de canvi climàtic i transició energètica vers l'horitzó del 2030. És un «pla de plans», que comprèn tres estratègies amb les quals l'AMB ja fa anys que lluita contra el canvi climàtic: l'Estratègia del carboni, el Full de ruta per a la transició energètica i el Pla d'adaptació al canvi climàtic.

Programa marc d'actuacions en energia i clima (PMEC 2020-2023): es dirigeix principalment a actuacions vinculades a la transició energètica (energies renovables i eficiència energètica), a la mitigació i l'adaptació al canvi climàtic i a tots els projectes de sensibilització i dinamització necessaris per fer que aquesta transició sigui justa i enfocada a una nova cultura de la sostenibilitat.

Declaració d'emergència climàtica de l'AMB: l'estat d'emergència climàtica té per objectiu incrementar la rellevància social de la temàtica i instar els agents públics i privats a actuar més i millor i, sobretot, més ràpidament. Comporta l'adopció de mesures per aconseguir reduir les emissions de carboni a zero en un termini finit i l'exercici de pressió política als governs i empreses perquè prenguin consciència sobre la situació actual de crisi ambiental. L'AMB, com a ens local supramunicipal, té una capacitat d'acció important i un paper imprescindible per liderar i ajudar a construir una resposta supralocal que integri tot l'àmbit metropolità.

Pla estratègic del cicle integral de l'aigua (PECIA)

L'objectiu principal del PECIA és assegurar el subministrament d'aigua al territori metropolità per a tots els usos, en quantitat i qualitat, de manera sostenible, resilient i eficient. Vol donar una visió conjunta del funcionament actual del cicle integral de l'aigua a l'àrea metropolitana, analitzant quines són les fonts actuals de subministrament que l'abasteixen, quins tipus de demanda d'aigua es produeixen, com els diferents sistemes es relacionen els uns amb

els altres i de quina manera es gestionen. Es volen identificar quines interrelacions s'estableixen entre aquestes tres branques, quins condicionants té cadascuna i quines sinergies es poden establir en pro de la sostenibilitat, la resiliència i l'eficiència de tot el cicle.

Programa metropolità de prevenció i gestió de recursos i residus municipals 2019-2025 (PREMET25)

El PREMET25 manté línies de treball ja presents presents als programes metropolitans anteriors (1997-2006 i 2009-2016) i n'hereta els llegats pel que fa a objectius assolits i actuacions endegades. Però, d'altra banda, assumeix nous reptes que obren l'abast d'actuació a tots els aspectes que afecten tant la generació de residus (la prevenció) com la gestió eficient un cop generats (la recollida i el tractament), amb un denominador comú que és l'educació ambiental i una nova governança (assumida i liderada des de l'AMB i acceptada i implantada per cadascun dels municipis metropolitans i per la seva ciutadania i societat civil).

Millor que Nou

És un programa que ofereix diferents tallers i espais per tal d'allargar la vida dels objectes i contribuir a la prevenció dels residus, com ara tallers de reparació, botigues i mercats de segona mà i d'intercanvi, formació per a la reparació d'objectes, etc.

Pla de millora de la biodiversitat

És un estudi que té com a objectiu principallínies estratègiques per a una millora de la biodiversitat i del potencial educatiu dels parcs i les platges de l'àrea metropolitana de Barcelona, conciliant-ho amb els respectius valors socials. El pla descriu i diagnostica la situació actual i proposa un conjunt d'actuacions que volen millorar les estratègies, els programes i les eines vinculats a l'educació ambiental, a la ciència i a la participació ciutadana. Paral·lelament, el pla pot ser una eina de consulta per als tècnics municipals i altres administracions, els centres educatius i el públic en general.

Aprenem a la Xarxa

Es tracta d'un programa d'aprenentatge als parcs i platges metropolitans per afavorir el vincle de la població amb els parcs i les platges, donant-ne a conèixer els valors socioambientals i creant espais de participació i aprenentatge. Integrat per nou projectes diferents, entre els quals hi ha la Jugatecambiental i el cicle d'activitats als parcs, platges i rius metropolitans.

Pla metropolità de mobilitat urbana (PMMU)

El PMMU 2019-2024 és el marc de referència dels plans de mobilitat urbana sostenible dels 36 municipis metropolitans. És un pla estratègic i d'actuació sobre mobilitat en l'àmbit metropolità, que l'AMB ha d'executar i impulsar en els propers anys.

Pla director de cooperació internacional 2020-2023

El Pla director de cooperació internacional és l'eina que estructura el compromís de l'AMB per contribuir a l'assoliment d'una vida digna per a tothom i garantir els drets de les persones als entorns urbans empobrits. S'assumeixen els reptes locals per caminar cap a urbs inclusives, equitatives, segures i sostenibles que garanteixin els drets de tothom a partir d'una actuació transformadora treballada en conjunt. A més, fomenta una anàlisi i una reflexió crítica de les relacions i les desigualtats internacionals que permet transformar-les i consolidar un canvi d'actituds i actuacions a partir d'una mirada local i global alhora. El pla expressa la singularitat de la cooperació de la institució, centrada en els valors metropolitans i municipalistes, l'horitzontalitat, els principis transversals i la seva expertesa.

AJUNTAMENT DE BARCELONA

Pla canviem pel clima 2030

Aquest pla vol promoure canvis en la cultura dominant i ajudar a desenvolupar i estendre una nova cultura de sostenibilitat que intensifiqui l'acció climàtica a la ciutat de Barcelona. Afrontar la crisi climàtica, i assolir els objectius planificats en diversos plans

municipals (emergència climàtica, mobilitat, verd i biodiversitat, residus, aigua, etc.), requereix molts tipus de mesures, però el paper actiu de la ciutadania és essencial. Calen coneixements, canvis de valors, d'actituds, d'hàbits, etc., que també s'han de planificar i treballar.

ALTRES AJUNTAMENTS METROPOLITANS

La majoria d'ajuntaments metropolitans disposen de programes o catàlegs d'activitats d'educació ambiental complementats amb les activitats educatives que desenvolupen moltes entitats o empreses del municipi.

El recull d'aquests programes metropolitans és el treball de diagnosi que es va elaborar com a punt de partida de la redacció del PMES30, el 2019, i que tenia com a objectiu l'estudi de l'oferta educativa metropolitana d'aquell moment. Properament, les dades resultants es traspasaran a una eina interactiva desenvolupada com un visor on es podrà visualitzar aquesta oferta.

Tanmateix, alguns dels ajuntaments han fet un pas més enllà i s'han endinsat en la redacció de plans directors o programes estratègics amb relació a l'educació ambiental amb visió 2030. Per exemple:

Pla director d'educació ambiental de l'Hospitalet de Llobregat - Horitzó 2030

Pla d'educació ambiental del municipi de Castellbisbal (en redacció)

DIPUTACIÓ DE BARCELONA

Pla clima (neutralitat 2030)

Aquest pla té per objectiu assolir l'autosuficiència energètica i la neutralitat climàtica l'any 2030, amb zero emissions directes de gasos amb efecte d'hivernacle.

Pla marc d'educació ambiental i voluntariat de la Xarxa de Parcs Naturals (2022-2026)

Aquest pla defineix unes línies estratègiques bàsiques i consensuades perquè constitueixin un referent per als diferents espais naturals de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona (XPN) en matèria d'educació ambiental i voluntariat. També ha de permetre als equips gestors dels parcs dissenyar, realitzar i avaluar les propostes, els programes i les actuacions d'educació ambiental i voluntariat en el context de cada un d'aquests espais naturals, amb el nivell de concreció que vulguin desenvolupar, a través de processos de participació. Així mateix, vol ser una eina per millorar l'oferta d'educació ambiental vinculada als parcs i un compromís amb el medi.

Publicació *Educació ambiental. D'on venim? Cap a on anem?*: «Aquest llibre és una revisió de l'estat de l'educació ambiental després de 40 anys de pràctica efectiva. En aquest temps, la societat ha evolucionat extraordinàriament, i la percepció i la gestió del medi ambient s'han transformat de forma excepcional. Convenia fer-hi una mirada crítica i una reflexió profunda per extreure coneixement del camí recorregut i actuar amb més responsabilitat i saviesa en el futur».

ALTRES

Congrés Nacional d'Educació Ambiental (CNEA)

El CNEA és l'espai de trobada de l'educació ambiental a Catalunya, un entorn de treball per actuar davant dels reptes que planteja un món canviant i complex i per concebre solucions per a una societat més sostenible, corresponsable i justa.

Recentment es va dur a terme el II CNEA, el qual, a causa de les restriccions per la pandèmia de la COVID-19, es va acabar convertint en un conjunt de diferents sessions virtuals temàtiques per abordar diferents aspectes sobre la cultura de la sostenibilitat, impulsant un canvi real de l'acció individual a

la transformació col·lectiva. El II CNEA ha marcat un abans i un després en la història de l'educació ambiental a Catalunya: les diferents administracions i universitats catalanes coorganitzadores, a més d'adherir-se de manera individual a la Declaració del II CNEA, han creat una Comissió Permanent que té per objectiu seguir treballant de manera conjunta per sumar força i impulsar polítiques públiques envers l'educació per a la sostenibilitat. L'AMB s'ha adherit a la declaració en data 22 de febrer del 2022 mitjançant l'elevació al Consell Metropolità. A més, les conclusions del congrés i els diferents compromisos de la declaració han estat integrats en el PMES per tal que formin part del pla d'acció del programa vigent fins l'any 2030.

Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic

Plan de Acción de Educación Ambiental para la Sostenibilidad 2021-2025 (PAEAS)

El PAEAS estableix un marc de treball consensuat en el qual es reflecteixen 6 eixos operatius i 61 accions clau per desenvolupar per part de l'Administració General de l'Estat en matèria d'educació ambiental per a la sostenibilitat, en un període de 5 anys des de la seva aprovació, així com orientacions de treball i propostes d'acció per a altres sectors i agents implicats.

3. El camí fins aquí

El PMES 2030 és el resultat d'un llarg procés de diagnosi i de participació que es va iniciar el 2019 i que va continuar treballant-se durant la pandèmia de la COVID-19. Aquest procés ha sigut multinivell, tenint en compte els agents implicats directament en el programa educatiu i també altres d'estratègics del territori que aporten un valor afegit essencial per al desenvolupament del programa.

Primerament, era fonamental saber què hi havia al territori metropolità per saber cap on calia anar. Per tant, es va fer un **estudi exhaustiu de l'oferta d'educació ambiental del territori metropolità**, examinant en detall el contingut i l'abast dels diferents programes educatius que hi havia. Aquesta primera diagnosi va permetre entendre quins eren els punts forts i les principals mancances o necessitats del territori que podria cobrir el PMES 2030. Cal dir que els resultats d'aquests estudis s'han traspassat a un visor al qual la ciutadania tindrà accés, per tal que pugui veure les

entitats que ofereixen programes d'educació ambiental i pugui contactar-hi.

Seguidament, es van convocar diferents **reunions de coordinació amb els diversos serveis de l'AMB** que tenen una implicació més directa amb el programa educatiu, per tal de determinar sinergies i línies de col·laboració conjuntes. En concret, amb el Servei de Promoció i Conservació de l'Espai Públic, la Direcció de Serveis de Mobilitat Sostenible, el Servei del Cicle de l'Aigua i el Servei de Gestió i Prevenció de Residus. Les diferents propostes que es van recollir han estat incorporades en el present document.

L'**equip tècnic del Servei d'Emergència Climàtica i Educació Ambiental (SECEA)** també va tenir un pes important en les línies d'acció del programa. Es van recollir propostes de millora, idees i mesures d'acord amb les seves necessitats i expertesa per tal d'incloure-les en el PMES 2030.

En una o dues paraules, quins són els conceptes que caldria incorporar en el PMES2030?

A més de la participació dels serveis en reunions i enquestes, es van organitzar dues àgores (reunions internes en les quals s'exposen projectes que s'estiguin desenvolupant) amb l'Àrea d'Ecologia i amb el SECEA, en què cada servei, a través d'unes dinàmiques participatives, indicaven el que consideraven imprescindible d'incorporar en el programa educatiu.

Imatge amb els resultats d'una de les preguntes als participants de l'àgora d'Ecologia.

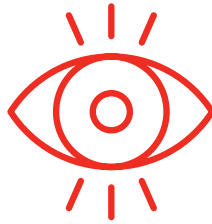
A mesura que anava avançant la participació dels diferents serveis de l'AMB, també es va veure la necessitat d'implicar altres agents clau, com la central de reserves del Compartim un Futur i les empreses proveïdores dels serveis educatius, entre d'altres. A través d'entrevistes curosament elaborades, es va sol·licitar que indiquessin quins objectius del programa anterior s'havien assolit i quins s'havien de continuar treballant en el nou PMES 2030.

El juny del 2022 va tenir lloc el **procés de participació amb l'organització de quatre sessions sectorials**: 1) amb representants de l'Administració pública, tant de l'AMB com d'altres institucions; 2) amb entitats, associacions i empreses; 3) amb grups d'experts en educació (que finalment no es va poder celebrar per manca d'assistència), i 4) amb agents de l'educació formal (centres educatius i universitats). En aquestes sessions es van dur a terme dinàmiques de participació amb preguntes adaptades per a cada tipus de grup, per recollir els seus punts de vista, necessitats i propostes de millora.

De manera paral·lela a tot aquest procés, es va dur a terme el II Congrés Nacional d'Educació Ambiental, el qual, a causa de les restriccions per la pandèmia de la COVID-19, es va acabar convertint en un conjunt de diferents sessions virtuals temàtiques per abordar diferents aspectes sobre la cultura de la sostenibilitat. Aquest congrés va aplegar un total de 25 ponents i 1.100 assistents, que, de manera conjunta i participativa, van inspirar el conjunt de conclusions que

es van recollir a la declaració final del congrés: un manifest que fa una crida a les persones i les organitzacions a transitar de l'acció individual a la transformació col·lectiva. Cadascuna de les conclusions està integrada al llarg d'aquest document, a més de moltes de les propostes que van sorgir en les dinàmiques de participació i que ara formen part del conjunt de mesures del PMES 2030.

4. Visió i missió

Visió

Un territori metropolità amb una ciutadania corresponsable i protagonista de la transformació socioambiental per viure dins dels límits planetaris, i amb la crisi climàtica i de la biodiversitat com a principal repte col·lectiu.

Missió

Promoure i facilitar el canvi cap a la cultura de la sostenibilitat dotant-la d'eines, coneixement i motivació, actuant en l'escala local i metropolitana per dur a terme canvis reals i immediats que provoquin una autèntica transformació vers un canvi de model, fent el salt de l'acció individual a la transformació col·lectiva.

5. Principis i valors

El PMES 2030 s'ha elaborat tenint en compte un conjunt de principis i valors per tal que sigui:

- 1 Inclusiu i universal.** Totes les persones, sense fer cap diferència i tenint en compte les característiques individuals de cadascuna, tenen el dret de participar en el programa en igualtat d'oportunitats.
- 2 Transversal.** La visió interdisciplinària, integradora i multinivell és essencial per a una visió ecosistèmica i per donar resposta als reptes que imposa una societat complexa i a un entorn que no és divisible.
- 3 Participatiu.** La implicació de la ciutadania és fonamental perquè les persones esdevinguin protagonistes actives del canvi social i ambiental.
- 4 Cooperatiu.** La suma d'esforços per part de diferents agents estratègics i la ciutadania és vital per assolir objectius comuns i satisfer necessitats col·lectives.
- 5 Flexible.** L'adaptació i flexibilitat als diferents contextos socioeconòmics i als reptes i necessitats que sorgeixen és un principi fonamental que garanteix l'èxit d'un programa educatiu.
- 6 Metropolità.** Treballar el coneixement de l'entorn i les problemàtiques ambientals localment, però tenint la visió conjunta del territori metropolità, permet apropar-se a la ciutadania perquè transmeti les seves necessitats reals i construir pensament crític.
- 7 Compromès.** Contribuir a la protecció del medi ambient és un dret alhora que un deure, no una opció.
- 8 Transformador.** Engrescar les persones i col·lectius per fer evolucionar el seu model de vida a un model més sostenible, just i equitatiu.
- 9 Vital.** Educar per a la vida a través de metodologies en què la persona que participa es troba en el centre de l'aprenentatge i se'n potencien les capacitats per a un creixement personal i comunitari.
- 10 Generós.** Disposat a aportar i compartir coneixement, recursos i idees amb les administracions, les entitats i tota la ciutadania per sumar sempre.

6. Abast

TEMPORAL

El PMES 2030 tindrà una durada aproximada de 7 anys, des del moment de la seva aprovació fins al 2030, en línia amb altres estratègies i objectius internacionals i locals que fixen aquest any com a horitzó.

Tanmateix, aquest horitzó es pot perllongar un temps si es considera adequat esperar la revisió de les estratègies i els objectius esmentats, entenent, doncs, que el PMES 2030 queda prorrogat fins a nova actualització.

TERRITORIAL

El PMES comprèn el territori de l'àrea metropolitana de Barcelona, format per 36 municipis que ocupen un total de 636 km² i amb una població de 3.303.927 milions d'habitants (Idescat, 2021).

Per tant, es coordina amb els 36 ajuntaments metropolitans, juntament amb la resta d'administracions supramunicipals catalanes, per tal de dur a terme conjuntament accions d'educació ambiental.

A banda d'això, participa en projectes europeus, programes de cooperació internacional i plans i programes estratègics de l'Estat espanyol i de Catalunya.

TEMÀTIC

El PMES 2030 continua abordant els diferents temes del programa anterior, però amb una visió renovada:

- Cicle de l'aigua
- Recursos i residus
- Acció climàtica i transició energètica
- Qualitat de l'aire
- Mobilitat sostenible
- Territori i biodiversitat (parcs, platges i rius)
- Alimentació saludable i sostenible

És interessant remarcar que aquesta divisió temàtica és necessària per poder estructurar l'oferta educativa del Compartim un Futur, però és només una aproximació a la realitat, atès que l'ecosistema no està segmentat i que, per tant, totes les qüestions estan relacionades directament o indirectament entre elles, com per exemple la crisi de la biodiversitat i la crisi climàtica. A més, tots aquests temes estan implícits dins la salut planetària, és a dir, la interdependència entre l'activitat humana i els sistemes naturals, com ara l'aire, l'aigua, la terra i la biodiversitat, i el seu impacte en el benestar de les persones.

PÚBLIC

El PMES 2030 amplia els públics a qui està dirigit, també reforçant els recursos per a certs col·lectius, com ara les persones nouvingudes i les persones amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE), i arribant de manera més directa i específica a les empreses, a través dels plans ocupacionals de l'Administració, i també a les entitats. A més, cal tenir en compte que els ajuntaments, els centres de recursos pedagògics (CRP) i els centres cívics i els casals, entre d'altres, tenen un paper clau com a prescriptors del programa i de l'acció educativa.

Tot i això, els dos blocs principals de públic a qui està dirigit són el de formació reglada i el de no reglada, ciutadania, famílies i lleure:

Educació reglada

- 2n cicle d'educació infantil (I3, I4 i I5)
- Cicle inicial de primària (1r i 2n)
- Cicle mitjà de primària (3r i 4t)
- Cicle superior de primària (5è i 6è)
- 1r cicle d'ESO (1r, 2n i 3r)
- 2n cicle d'ESO (4t)
- Batxillerat
- Cicles formatius (bàsic, CFGM i CFGS)
- Graus, postgraus i màsters

Educació no reglada, ciutadania, famílies i lleure

- Formació ocupacional (programes de formació i treball, cursos de formació contínua...)
- Formació sociocultural (educació en el lleure, equipaments juvenils, entitats, centres cívics, ateneus i associacions)
- Ciutadania (públic general)
- Públic familiar
- Empreses i entitats

7. Objectius generals

A continuació s'exposen els cinc grans objectius del PMES 2030, que seran els vertebradors de les diferents línies d'acció i mesures que s'inclouen en aquest programa.

1 Actualitzar el **contingut** i les **temàtiques** per adaptar-los a un nou context social i econòmic en què el reconeixement dels límits planetaris és clau, incloent-hi alhora nous paradigmes i els **principals reptes socioambientals** als quals cal fer front, donant-hi una visió transversal, integradora i alhora complexa.

2 Explorar i potenciar noves **metodologies didàctiques més vivencials i significatives**, amb el **participant com a actor principal**, que generin un impacte transformador i incorporar-hi al mateix temps formats innovadors d'expressió i de comunicació.

3 **Arribar a tots els col·lectius i persones del territori** metropolità ampliant i adaptant la diversitat de recursos i activitats, i a través de diferents estratègies de difusió, sempre amb una mirada inclusiva, amb la integració de la perspectiva de gènere i de la interculturalitat.

4 Enfortir **les xarxes i les aliances** entre diferents agents per optimitzar recursos, compartir **sinergies** i impulsar accions col·lectives i transformadores, amb una visió global del territori metropolità.

5 Promoure **la cultura de la sostenibilitat**, perquè és necessari per donar compliment a l'article 14.E.a de la Llei 31/2010 (coordinació i formulació d'un pla d'actuació metropolità per a la protecció del medi ambient, la salut i la biodiversitat, i de mesures de lluita contra el canvi climàtic, i formulació d'una Agenda 21 metropolitàna), i per a això es promouran activitats i serveis públics que contribueixin a aquesta aspiració, que haurà de ser recollida en el Pla d'actuació metropolità. (PAM).

A més, l'enfocament d'aquests objectius i de les línies d'acció del PMES està alineat amb el decàleg de conclusions i compromisos de la Declaració del II Congrés Nacional d'Educació Ambiental, que l'AMB va fer seu mitjançant l'adhesió aprovada pel Consell Metropolità el 22 de febrer del 2022. A continuació es fa un resum d'aquest decàleg:

RESUM DECÀLEG DE CONCLUSIONS

- 1** Incentivar una resposta urgent de la societat per a un canvi de model per fer front a la crisi planetària actual.
- 2** Implicar la ciutadania en la construcció d'una nova cultura de la societat i per generar una transformació social col·lectiva.
- 3** Actuar a escala local per a un impacte més perceptible.
- 4** Generar processos d'ensenyament i aprenentatge que portin cap a experiències autènticament transformadores.
- 5** Reconèixer i impulsar els col·lectius conscienciats, les comunitats educatives i altres contextos participatius com a àmbits òptims de generació d'acció ciutadana transformadora.
- 6** Potenciar la simbiosi entre ciència i educació per aprofitar-ne el potencial de transformació.
- 7** Redefinir, reenfocar o revisar la manera de transmetre la realitat i els reptes principals, usant les emocions i les vivències personals, però evitant l'ecoansietat i l'excés d'informació.
- 8** Incorporar formats innovadors d'expressió i de comunicació a les metodologies educatives, aprofitant les vessants artística, cultural i tecnològica.
- 9** Apostar per una mobilització dels recursos econòmics, tècnics i humans de les diferents organitzacions públiques i privades.
- 10** Teixir aliances i cultivar la col·laboració en tots els nivells per donar una resposta col·lectiva als reptes principals.

8. Passem a l'acció 360!

En aquest apartat es detallen els diferents eixos d'actuació per a cadascun dels objectius generals (vinculant-los amb els punts de conclusió del decàleg de la Declaració del CNEA), concretant uns objectius específics i les accions que es proposen per aconseguir-los, incloent-hi alguns exemples.

A més, cadascuna de les mesures es refereix a un àmbit d'influència determinat, segons els que s'indiquen a continuació:

1. Àmbit AMB. Es tracta de les mesures que impliquen directament els serveis i les competències propis de la institució.
2. Àmbit territori. Fa referència a les actuacions que tenen una influència a la matriu biofísica, és a dir, al territori, o bé que requereixen especialment una implantació metropolitana.

3. Àmbit societat. És un àmbit més aviat transversal que s'aplica a les persones de manera individual i col·lectiva, que té relació amb els recursos i l'energia que cal per viure bé dins els límits planetaris i que es vincula als models de vida.

Les diferents mesures indicades a continuació estan subjectes als recursos econòmics disponibles. Tot i això, es preveu que el 2027 s'hagi constituït el nou Servei Educatiu, i, per tant, es fa una hipòtesi conservadora de manteniment del pressupost actual amb un increment del 3,5 % anual.

A l'annex d'aquest document, en el qual hi ha les taules per eixos amb els objectius i les mesures plantejades, també s'indiquen els àmbits d'influència de cadascuna d'aquestes i una proposta inicial de calendari de desplegament.

8.1. EIX A. CONTINGUT RENOVAT, TRANSVERSAL I TRANSFORMADOR

OBJECTIU GENERAL. Actualitzar el contingut i les temàtiques per adaptar-los a un nou context social i econòmic en què el reconeixement dels límits planetaris és clau, incloent-hi alhora nous paradigmes i els principals reptes socioambientals a què cal fer front, donant-hi una visió transversal, integradora i alhora complexa.

Punts del decàleg del CNEA relacionats: 4, 7

Objectiu específic A.1. Actualitzar i renovar el contingut del programa educatiu per tal que sigui rigorós, directe i transformador, incorporant-hi els nous paradigmes i reptes socioambientals.

- Mesura A.1.1. Formar l'equip educatiu del programa amb experts en els conceptes actuals, per transmetre'ls correctament a la ciutadania a través d'activitats i recursos i en la difusió.
- Mesura A.1.2. Actualitzar el llenguatge de les activitats i altres recursos educatius substituint o incorporant els conceptes i els paradigmes actuals, com ara la justícia climàtica, la transició energètica, l'economia circular, l'ecodisseny, l'aigua regenerada i la vulnerabilitat a la crisi climàtica.
- Mesura A.1.3. Donar a conèixer el cicle de l'aigua actual, incloent-hi els recursos hídrics alternatius, i relacionar-lo amb el consum energètic, les emissions associades i els aspectes econòmics.
- Mesura A.1.4. Establir i consensuar els missatges clau i amb força que es volen donar a conèixer a la ciutadania.
- Mesura A.1.5. Trencar mites populars sobre diferents aspectes ambientals i sobre la gestió per part de l'Administració o altres entitats.

Exemples:

- Elaborar i publicar un glossari amb els termes actuals que caldrà incorporar en el programa.
- Incorporar un apartat de missatges clau en els guions educatius per tal que l'equip d'educadors tingui constància del missatge que es vol traslladar a la ciutadania.
- Elaborar un apartat de preguntes freqüents al web que doni resposta a algunes de les qüestions més comunes que es fa la ciutadania i que trenqui mites populars sobre el sistema de recollida, entre d'altres.
- Dissenyar un taller en un espai exterior per donar a conèixer el cicle de l'aigua i els recursos hídrics alternatius, emfasitzant l'ús de l'aigua regenerada i la seguretat i qualitat d'aquesta aigua.

Objectiu específic A.2. Ampliar les temàtiques del programa i l'oferta de les actuals, donant una visió transversal dels diferents eixos i especialment de la salut planetària, la crisi climàtica i la crisi de la biodiversitat.

Mesura A.2.1. Relacionar els diferents conceptes i reptes de cadascun dels eixos temàtics del programa per transmetre una visió real i transversal, especialment els que estan relacionats amb la crisi climàtica, la de la biodiversitat, la transició energètica i la salut planetària.

Mesura A.2.2. Incorporar la circularitat en la gestió dels recursos, amb un focus especial en els recursos hídrics alternatius (aigua regenerada, reutilització indirecta) i els recursos materials (prevenció de residus, reutilització).

Mesura A.2.3. Iniciar visites guiades a les instal·lacions solars fotovoltaïques municipals i metropolitanes i altres equipaments metropolitanos de referència.

Mesura A.2.4. Dissenyar noves activitats i recursos educatius sobre acció climàtica (adaptació, mitigació, refugis climàtics, etc.), mobilitat sostenible i salut ambiental, relacionant-les amb els aspectes socials i econòmics.

Mesura A.2.5. Dissenyar nous recursos i activitats i actualitzar els existents sobre biodiversitat, donant a conèixer les espècies locals, els efectes de la pèrdua de biodiversitat i les espècies invasores, i promovent la valoració i la conservació d'espais no protegits locals, a més d'aprofundir i difondre la visió sistèmica.

Mesura A.2.6. Seguir potenciant les activitats i els recursos educatius sobre energia, fent èmfasi en l'eficiència, la rehabilitació energètica i les comunitats energètiques locals.

Mesura A.2.7. Explorar formes innovadores d'abordar els àmbits relacionats amb el nostre model de consum i que són grans generadors d'emissions, relacionant-ho amb el vector energètic.

Mesura A.2.8. Incorporar els sistemes fluvials (Llobregat i Besòs) com a nous temes del programa educatiu.

Mesura A.2.9. Explorar la incorporació de noves temàtiques, com a eix propi o inclouent-les en eixos temàtics existents, com ara la moda sostenible, les solucions basades en la natura i els horts urbans, entre d'altres.

Exemples:

- Dissenyar una nova activitat renovada a l'antic abocador del Garraf centrada en la restauració i el seguiment ambiental d'aquest espai.
- Elaborar una nova activitat per a públic dels primers cicles de primària, amb els corresponents recursos educatius (dossier del mestre, dossier de l'alumnat, etc.), sobre acció climàtica.
- Dissenyar un taller a l'aula o formació específica sobre confort per dotar els centres educatius d'eines i formació perdurables en el temps a fi de garantir que no consumeixin energia quan estan tancats.

- Dissenyar activitats per a cada riu (Besòs i Llobregat) que es puguin dur a terme als diferents municipis que hi tenen territori.
- En les noves activitats sobre transició energètica, relacionar el model de consum amb els grans àmbits generadors d'emissions, com ara l'alimentació, el transport marítim i aeri i el tèxtil.

8.2. EIX B. METODOLOGIES EDUCATIVES PER A UNA SOCIETAT CANVIANT

OBJECTIU GENERAL. Explorar i potenciar noves metodologies didàctiques més vivencials i significatives, amb el participant com a actor o actriu principal, que generin més impacte i incorporar-hi alhora formats innovadors d'expressió i de comunicació.

Punts del decàleg del CNEA relacionats: 2, 4, 6, 7, 8

Objectiu específic B.1. Donar continuïtat a les metodologies innovadores i als espais d'aprenentatge que generen un impacte significatiu a la comunitat.

Mesura B.1.1. Seguir ampliant la línia de projectes d'aprenentatge servei (APS) del programa educatiu, tant pel que fa a l'abast temàtic com als nivells educatius.

Mesura B.1.2. Augmentar l'oferta de projectes que es puguin desenvolupar de manera autònoma o semiautònoma (sense el guiatge d'una educadora de l'equip del Compartim un Futur) dirigits a centres educatius, per tal que puguin dur a terme projectes de centre.

Mesura B.1.3. Mantenir i potenciar les metodologies didàctiques actuals basades en la ludificació (ús d'elements de joc), i ampliar-les a altres públics objectiu del programa.

Mesura B.1.4. Seguir potenciant les eines de la tecnologia de la informació i la comunicació (TIC) com a eines de suport per a les activitats i els recursos educatius.

Mesura B.1.5. Prioritzar l'ús d'espais exteriors com a espais d'aprenentatge, duent-hi a terme les activitats, els tallers o els projectes.

Exemples:

- Dissenyar projectes nous d'APS sobre mobilitat sostenible, cicle de l'aigua i canvi climàtic per a públics diversos, incloent-hi aquells per als quals no és obligatori el servei comunitari en el currículum educatiu.
- Mantenir les activitats telemàtiques per a cadascun dels eixos temàtics, incorporant-hi dinàmiques de debat i participació en línia.
- Reforçar el monitoratge dels tallers que es duen a terme a les jugatecambientals i a les aules ambientals dels parcs, aprofitant-ne el potencial educatiu com a espai d'aprenentatge.

Objectiu específic B.2. Incorporar noves metodologies didàctiques i nous formats d'activitats que tinguin de protagonistes els participants.

Mesura B.2.1. Innovar en les visites a les instal·lacions de tractament de residus i d'aigües residuals, per tal que resultin experiències molt més vivencials i significatives, possibilitant el treball previ i posterior a la visita.

- Mesura B.2.2. Explorar metodologies didàctiques i nous formats d'activitats adients per a públics amb poca oferta educativa en el programa i al territori Metropolità, com ara l'educació infantil, l'educació en el lleure i el públic familiar.
- Mesura B.2.3. Potenciar les activitats i els projectes basats en disciplines artístiques o que utilitzin els sentits per tal de connectar amb les emocions dels participants.
- Mesura B.2.4. Cercar nous contextos que combinin activitats educatives amb experiències i d'altres amb accions complementàries en l'àmbit local que puguin ser oportunitats de transformació, convertint-les en processos educatius més llargs.
- Mesura B.2.5. Iniciar metodologies educatives basades en la participació intergeneracional (famílies amb infants, adolescents amb gent gran, etc.) o entre diferents agents (escoles, equipaments, entitats, ajuntaments, etc.).

Exemples:

- Incorporar la realitat augmentada i la virtual a les visites a les instal·lacions de tractament de residus i d'aigües residuals.
- Dissenyar activitats basades en la ludificació, els monòlegs o la teatralització per al públic general, infantil i familiar.
- Explorar metodologies com ara Phillips 66, el cafè conversa, l'assemblea i l'speed mentoring, entre d'altres.
- Dissenyar projectes en els quals el jovent es converteixi en comunicador científic a través de les arts i que apropin el coneixement a la societat.
- Organitzar tallers educatius combinats amb experiències, com ara sopars i concerts a la fresca, i rutes pel barri per conèixer les botigues amb productes locals, cooperatives, etc., en coordinació amb els ajuntaments implicats.
- Organitzar una ruta pel barri amb persones novvingudes per conèixer la gestió dels residus (situació dels contenidors, tipus, deixalleria...).

Objectiu específic B.3. Redefinir la manera de transmetre la realitat i els principals reptes actuals, apel·lant a les emocions però evitant l'ecoansietat i donant eines per empoderar la ciutadania.

- Mesura B.3.1. Transmetre els missatges educatius de manera correcta, evitant la confusió i aplicant el coneixement amb sentit crític.
- Mesura B.3.2. Usar el sentit de l'humor i els llenguatges i experiències artístics, i apel·lar-hi, com a elements clau per arribar a les emocions i als sentiments.
- Mesura B.3.3. Enfocar en positiu les propostes i les accions per tal de traslladar un missatge d'esperança real i incitar a la implicació per emprendre l'acció. Equilibrar els tipus de missatges (positius i negatius) per evitar que es generin respostes emocionals negatives, com ara bloqueig, inhibició i ecoansietat.
- Mesura B.3.4. Facilitar, implicar i empoderar les persones en projectes de transformació social en emergència climàtica.
- Mesura B.3.5. Transmetre el poder de la comunitat, de la cooperació i de l'acció col·lectiva i de la simplicitat voluntària per a canvis reals i significatius.

Objectiu específic B.4. Connectar la ciència amb estratègies d'educació ambiental a través de la recerca.

- Mesura B.4.1. Contribuir a la comunicació i la divulgació científiques a través de la incorporació d'estudis de recerca en els recursos i les activitats del programa, per a una acció educativa transformadora.
- Mesura B.4.2. Donar a conèixer els projectes de recerca científica que es duen a terme al territori metropolità i divulgar-ne els resultats de manera entenedora, segons el públic a qui s'estigui dirigint.
- Mesura B.4.3. Establir un sistema i un canal de comunicació amb els centres de recerca i administracions per donar a conèixer els projectes que es desenvolupen i trobar sinergies entre ciència i educació ambiental.
- Mesura B.4.4. Iniciar una línia de treball amb la metodologia de ciència ciutadana per als públics de la formació reglada, no reglada i ciutadania.
- Mesura B.4.5. Contribuir a la recerca conjunta amb la societat a través de la ciència ciutadana, donant a conèixer els projectes que es duen a terme al territori, i comunicar-ne els resultats a la comunitat educativa i al barri, per tal d'apropar els reptes ambientals a la seva realitat.
- Mesura B.4.6. Captar l'interès i despertar la vocació envers la recerca i la ciència dels públics més joves, sobretot nenes i noies, adaptant-se als seus nous models de comunicació i amb metodologies didàctiques adients, com les STEAM (ciència, tecnologia, enginyeria, art i matemàtiques).

Exemples:

- Publicar els projectes duts a terme en el Servei d'Emergència Climàtica i Educació Ambiental (SECEA) en revistes científiques d'accés en obert.
- Atorgar premis de treball de recerca per a alumnat de batxillerat, per al reconeixement i per incentivar les vocacions científiques.
- Desenvolupar un glossari per establir termes comuns que cal utilitzar i evitar així l'esclatxa entre la comunitat científica i la ciutadania.
- Desenvolupar projectes de ciència ciutadana basats en la interpretació de dades meteorològiques i la relació amb altres variables, com les olors, de les instal·lacions metropolitanas.
- Donar a conèixer els projectes de ciència ciutadana que hi ha al web del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural (DAAC) durant les activitats educatives, per tal d'incentivar-ne la participació.
- Integrar, en les visites a instal·lacions de tractament de residus o d'aigua, les metodologies STEAM i la perspectiva de gènere.

8.3. EIX C. UN PROGRAMA PER A TOTES LES PERSONES I COL·LECTIUS

OBJECTIU GENERAL. Arribar a tots els col·lectius i a les persones del territori metropolità ampliant i adaptant la diversitat de recursos i activitats, i a través de diferents estratègies de difusió, sempre amb una mirada inclusiva, amb la integració de la perspectiva de gènere i la interculturalitat.

Punts del decàleg del CNEA relacionats : 3, 5

Objectiu específic C.1. Seguir reforçant la transversalitat en la perspectiva de gènere, la interculturalitat i la inclusió com a principis d'actuació en tots els àmbits del programa educatiu.

Mesura C.1.1. Incorporar la perspectiva de gènere, la interculturalitat i la inclusió en les noves propostes educatives (activitats, projectes i materials educatius) i en la gestió del programa.

Mesura C.1.2. Formar l'equip educatiu sobre perspectiva de gènere i inclusió, especialment els educadors i educadores de nova incorporació.

Mesura C.1.3. Organitzar accions formatives sobre perspectiva de gènere i medi ambient al SECEA i altres serveis o equips directius de l'AMB.

Mesura C.1.4. Ampliar l'oferta educativa per al públic amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE), tenint en compte les diferents necessitats i nivells educatius.

Exemples:

- Estudiar la incorporació en els plecs de contractació de clàusules sobre l'obligatorietat de tenir personal educatiu format sobre perspectiva de gènere i inclusió i persones amb necessitats específiques de suport educatiu.
- Dissenyar activitats noves i projectes d'APS sobre gènere i medi ambient.
- Dissenyar activitats per a NESE sobre les temàtiques d'energia i acció climàtica.

Objectiu específic C.2. Ampliar i reforçar l'oferta educativa en algunes etapes de la formació reglada i per a certs col·lectius de públic adult.

Mesura C.2.1. Dissenyar activitats específiques per a gent gran i donar-les a conèixer utilitzant els canals i els formats adients.

Mesura C.2.2. Crear una nova línia educativa dins el programa dirigida a empreses i entitats, especialment sobre les temàtiques que tenen una relació directa amb la seva activitat, com ara el consum responsable, la mobilitat sostenible i l'energia.

Mesura C.2.3. Ampliar l'oferta educativa per al públic d'educació infantil a través d'activitats, tallers i recursos educatius amb metodologies didàctiques sensorials, basades en el joc i utilitzant l'espai exterior com a espai d'aprenentatge, com ara les aules ambientals dels parcs i les platges i la Jugatecambiental.

Mesura C.2.4. Fomentar l'oferta per a l'educació en el lleure, mitjançant el disseny o l'actualització d'activitats dirigides a aquesta tipologia de públic, amb dinàmiques i durades adients, tenint en compte el context espacial en el qual es desenvolupen.

Mesura C.2.5. Treballar l'oferta educativa dirigida a persones en risc d'exclusió social, nouvingudes, etc.

Mesura C.2.6. Formar docents sobre temàtiques específiques del Compartim un Futur, per tal de transmetre la ciència amb rigor i perquè puguin desenvolupar projectes de centre de manera autònoma, complementant-ho amb visites i activitats a l'exterior (formació certificada).

Mesura C.2.7. Proposar la realització d'accions formatives a personal tècnic d'ajuntaments i centres de recursos pedagògics i altres agents clau del territori en funció de les seves necessitats.

Exemples:

- Elaborar un catàleg en format paper específic per a la gent gran amb activitats dissenyades especialment per a aquest col·lectiu i que estigui disponible als seus espais habituals, com ara casals i centres cívics.
- Programar reunions amb les persones responsables dels casals per tal d'explicar l'oferta educativa i concretar algunes reserves prèvies.
- Dissenyar activitats i materials específics sobre prevenció de residus i recollida selectiva per als nouvinguts, amb una metodologia vivencial i senzilla i en un context proper.

Objectiu específic C.3. Donar a conèixer l'oferta educativa del PMES i d'altres programes d'educació ambiental presents al territori a través de plataformes digitals i altres canals adients segons la tipologia de públic, garantint un accés ràpid i fàcil a la informació.

Mesura C.3.1. Elaborar un visor de l'oferta educativa metropolitana (tant del PMES com de la resta de programes educatius) dirigit a la ciutadania, per tal de veure els recursos, les activitats i els projectes sobre educació ambiental disponibles, i accedir-hi.

Mesura C.3.2. Divulgar l'oferta del PMES en les diferents plataformes de difusió dels ajuntaments metropolitans i d'altres entitats del territori.

Mesura C.3.3. Reforçar la difusió del programa a través de les xarxes socials de què disposa, incorporant-hi també missatges educatius, a més de la promoció corresponent.

Objectiu específic C.4. Col·laborar amb els grans mitjans de comunicació per difondre el programa i la seva oferta educativa.

Mesura C.4.1. Fer promoció de l'oferta educativa a través dels grans mitjans de comunicació (televisió, ràdio, premsa), en coordinació amb el Servei de Comunicació de l'AMB.

Mesura C.4.2. Contribuir a l'alfabetització científica dels mitjans de comunicació, per tal de transmetre informació correcta i rigorosa a la ciutadania.

Mesura C.4.3. Treballar conjuntament amb els serveis corresponents dels ajuntaments i altres administracions per explorar la divulgació del PMES als grans mitjans o altres portals de difusió.

Exemples:

- Fer difusió de les campanyes de setmanes i dies especials en els grans mitjans, com ara la Setmana de la Prevenció de Residus, el Dia Mundial de l'Educació Ambiental i el Dia Mundial de l'Aigua.
- Oferir visites gratuïtes per a periodistes a les plantes de tractament de residus i d'aigües residuals, a fi que coneguin in situ el funcionament d'aquestes instal·lacions i del servei educatiu abans de redactar les seves notes de premsa, per tal de garantir un rigor més alt.

Objectiu específic C.5. Col·laborar amb grups organitzats o col·lectius dels diferents municipis, com a prescriptors o altaveus del programa, per arribar a la ciutadania i a la comunitat educativa.

Mesura C.5.1. Elaborar una base de dades de centres cívics, biblioteques, entitats i associacions, personalitzada i actualitzable fàcilment, per a una comunicació i una coordinació correctes.

Mesura C.5.2. Establir un sistema de comunicació i coordinació amb aquest col·lectiu per comunicar de manera àgil les novetats, els possibles canvis, les dades de participació, etc.

Mesura C.5.3. Incloure l'oferta educativa del Compartim un Futur en la programació dels centres cívics, en les seves xarxes socials, blogs, web, etc., i formats fora de línia, amb la col·laboració dels ajuntaments implicats.

Exemples:

- Crear un grup de difusió, formularis o altres eines o canals per donar a conèixer les novetats del programa, els resultats, les dades de participació, les comunicacions importants, etc.
- Disposar d'un calendari compartit d'esdeveniments importants del municipi.

8.4. EIX D. COMPARTIM: DEL LEMA AL TREBALL CONJUNT

OBJECTIU GENERAL. Enfortir les xarxes i les aliances entre diferents agents per optimitzar recursos, compartir sinergies i impulsar accions col·lectives i transformadores, amb una visió global del territori metropolità.

Punt del decàleg del CNEA relacionat: 10

Objectiu específic D.1. Reforçar la coordinació entre les administracions públiques per millorar les aliances i executar accions conjuntes.

¡Mesura D.1.1. Participar i col·laborar activament en la Comissió Permanent del CNEA, formada per diferents administracions i universitats del territori català.

Mesura D.1.2. Seguir participant activament en el grup de treball de la professionalització del sector de l'educació ambiental, per explorar i implantar accions que contribueixin a la millora de la situació laboral dels educadors i educadores ambientals.

Mesura D.1.3. Participar de manera activa en els congressos, els seminaris, les campanyes de setmanes i dies especials, etc., que s'organitzen al territori de manera coordinada amb la resta d'administracions.

Mesura D.1.4. Teixir xarxa amb altres administracions en programes d'educació ambiental semblants, per optimitzar recursos i presentar a la ciutadania una oferta que cobreixi les diferents necessitats del territori.

Exemples:

- Seguir coorganitzant amb les diferents administracions catalanes els recursos de suport que s'ofereixen als ajuntaments en el marc de les setmanes europees de l'Energia Sostenible i de Prevenció de Residus i el Dia Mundial de l'Aigua, entre d'altres, aportant-hi recursos econòmics i humans.

Objectiu específic D.2. Enfortir la col·laboració i la comunicació amb els ajuntaments metropolitans, per conèixer les necessitats reals dels municipis, intercanviar experiències i coneixement i arribar directament a la ciutadania del territori metropolità.

Mesura D.2.1. Establir un sistema de comunicació i coordinació directe i àgil amb personal tècnic referent d'educació ambiental dels ajuntaments metropolitans, per comunicar les novetats del programa i perquè puguin fer saber les necessitats reals dels municipis, entre d'altres.

Mesura D.2.2. Convidar els tècnics municipals a les proves pilot de les activitats i dels projectes, especialment dels que es duen a terme als seus municipis.

Mesura D.2.3. Disposar d'una base de dades de contactes del personal tècnic dels ajuntaments, de les diverses àrees.

Exemples:

- Organitzar periòdicament reunions i seminaris municipals amb tècnics dels ajuntaments i establir un sistema de comunicació telemàtic per difondre les novetats del programa, com ara el WhatsApp i el Telegram.

- Treballar en un guió-enquesta compartit amb els ajuntaments, per tal que puguin donar a conèixer les necessitats municipals o allò que volen treballar i impulsar, a fi de donar-hi suport o bé per adaptar l'oferta i els continguts educatius.

Objectiu específic D.3. Potenciar les xarxes de col·laboració amb les entitats ambientals i socials del territori.

- Mesura D.3.1. Ampliar la base de dades d'entitats socials i ambientals del territori metropolità, especificant el tipus d'activitat que duen a terme i amb informació complementària sobre la seva relació amb el Compartim un Futur.
- Mesura D.3.2. Iniciar la col·laboració amb entitats i cooperatives que promouen iniciatives d'economia social i solidària.
- Mesura D.3.3. Convidar entitats, cooperatives i associacions a les proves pilot de les activitats, per recollir punts de vista i enriquir-ne el contingut.
- Mesura D.3.4. Establir una col·laboració continuada i fluida amb equipaments municipals, centres cívics, etc., a fi de disposar de locals i espais per dur a terme activitats de l'oferta de formació no reglada i ciutadania directament als barris.
- Mesura D.3.5. Promoure activitats combinades i properes a través de la col·laboració amb entitats del tercer sector, amb una vessant més social.

Exemples:

- Elaborar una llista d'entitats potencialment col·laboradores dels APS que es duen a terme a l'AMB.
- Explorar vies de subvenció d'entitats ambientals per col·laborar en projectes d'APS.

Objectiu específic D.4. Establir un contacte directe i bidireccional amb els centres educatius, per tal de conèixer-ne les necessitats reals i adaptar-hi així l'oferta educativa.

- Mesura D.4.1. Detectar docents clau que vulguin rebre directament el catàleg de l'oferta educativa, col·laborar en proves pilot, explicar experiències o bé que mostrin disposició a donar a conèixer les necessitats dels centres.
- Mesura D.4.2. Organitzar trobades anuals amb els centres educatius per posar en comú projectes de centre i experiències d'èxit.
- Mesura D.4.3. Assistir i participar de manera activa a les activitats del Compartim un Futur que s'organitzen amb els centres educatius.
- Mesura D.4.4. Incorporar les reflexions dels docents en els diferents projectes educatius que es liderin des de l'AMB.
- Mesura D.4.5. Adaptar les comunicacions, els terminis de convocatòries i els períodes d'inscripció al calendari escolar i a les necessitats dels centres educatius.

Exemples:

- Enviar l'oferta educativa el mes de juny, per tal que els centres educatius es puguin programar amb temps per al curs següent, i iniciar les inscripcions a finals de juny.
- Programar les convocatòries del servei d'acompanyament de projectes APS en les dates idònies per al professorat, per tal que incorporin aquesta tasca en el calendari del curs següent.

- Establir un retorn de les valoracions que realitzen els responsables dels grups de formació reglada, per millorar la qualitat de les activitats.

8.5. EIX E. L'AMB, UNA INSTITUCIÓ DE REFERÈNCIA, FORMADA I COMPROMESA AMB L'EDUCACIÓ AMBIENTAL

OBJECTIU GENERAL. Promoure la cultura de la sostenibilitat, perquè és necessari per donar compliment a l'article 14.E.a de la Llei 31/2010 (coordinació i formulació d'un pla d'actuació metropolitana per a la protecció del medi ambient, la salut i la biodiversitat, i de mesures de lluita contra el canvi climàtic, i la formulació d'una Agenda 21 metropolitana), i per a això es promouran activitats i serveis públics que contribueixin a aquesta aspiració, que haurà de ser recollida en el Pla d'actuació metropolitana (PAM).

Punt del decàleg del CNEA relacionat: 9

Objectiu específic E.1. Promoure les activitats i els serveis educatius complementaris per dur a terme de manera eficient les competències metropolitanas relacionades amb el cicle de l'aigua, els residus, el canvi climàtic, la mobilitat i la cohesió social i territorial.

- Mesura E.1.1: Promoure gradualment en els successius plans d'actuació metropolitans (PAM) la dotació dels instruments i els recursos necessaris per fomentar la cultura de la sostenibilitat en els plans i els programes metropolitans de manera eficient.
- Mesura E.1.2. Promoure l'oferta d'accions de foment de la sostenibilitat de manera coordinada amb els plans i els programes de l'AMB, com ara el Programa metropolitana de prevenció i gestió de recursos i residus municipals 2019-2025 (PREMET25), el Pla estratègic del cicle integral de l'aigua (PECIA) i el Pla metropolitana de mobilitat urbana (PMMU), entre d'altres (vegeu l'apartat 2, «Un viatge compartit»).
- Mesura E.1.3. Desenvolupar un conjunt d'activitats i serveis relatius al foment de la nova cultura de la sostenibilitat relacionada amb la protecció de la salut, el medi ambient, la biodiversitat i la lluita contra el canvi climàtic (article 14.E.a de la Llei 31/2010).
- Mesura E.1.4. Establir la viabilitat tècnica i econòmica per mantenir els recursos materials i humans necessaris a fi de contribuir als objectius anteriors, i vinculats a les activitats com les visites a les instal·lacions d'aigua, residus, etc., amb una atenció especial al suport als projectes APS i a l'acompanyament de la ciutadania metropolitana.
- Mesura E.1.5. Disposar d'equipaments ambientals, com ara els centres cívics, les biblioteques i les aules ambientals dels parcs, en col·laboració amb els ajuntaments o altres entitats, perquè esdevinguin punts de referència d'educació ambiental del territori metropolitana.
- Mesura E.1.6. Disposar de punts mòbils d'informació i recursos per a la sensibilització del Compartim un Futur.
- Objectiu específic E.2.** Capacitar i formar la plantilla de l'AMB en educació ambiental, en coordinació amb el Departament de Coordinació de Recursos Humans.
- Mesura E.2.1. Desenvolupar accions formatives per al personal de l'AMB sobre educació ambiental, i especialment sobre els temes ambientals relacionats amb les competències pròpies de l'AMB.
- Mesura E.2.2. Promoure reptes i accions entre el personal de la institució per dur a terme un canvi d'hàbits.

Exemples:

- Incloure dins l'oferta educativa de l'AMB alguns cursos que s'ofereixen al personal tècnic del territori metropolità, com el curs sobre comunitats energètiques locals (CEL).
- Incloure dins les accions formatives les visites guiades a les instal·lacions d'aigua i de tractament de residus.
- Comunicar al personal de l'AMB els tallers i les activitats que es duen a terme durant els dies i les setmanes especials (per exemple: taller de prevenció de residus durant la Setmana de la Prevenció de Residus, o taller d'alimentació sostenible durant el Dia Mundial de l'Alimentació Sostenible).

Objectiu específic E.3. Garantir la transversalitat entre els diferents serveis i àrees de l'AMB i fer visibles els diferents projectes ambientals que s'hi duen a terme.

Mesura E.3.1. Establir un sistema de comunicació i coordinació entre els departaments de l'AMB per garantir una correcta planificació del canvi, d'acord amb els requisits establerts en el sistema integrat de gestió de la qualitat i del medi ambient (SIGQMA) de l'AMB.

Mesura E.3.2. Alinear el programa educatiu amb els conceptes, les temàtiques, els objectius i les accions d'altres plans, programes o projectes dels diferents serveis de l'AMB, integrant-los en les activitats o els recursos educatius del Compartim un Futur.

Mesura E.3.3. Fer difusió a les xarxes socials, el blog i els butlletins dels projectes ambientals que es desenvolupen a l'Àrea d'Ecologia i altres serveis de l'AMB.

Mesura E.3.4. Incloure els tècnics referents d'altres departaments en la revisió dels continguts educatius i les proves pilot de les activitats.

Mesura E.3.5. Convidar l'equip educatiu del programa a les reunions, els seminaris, les jornades o les presentacions de projectes duts a terme per part del personal tècnic expert de l'AMB.

Exemples:

- Nomenar una persona que faci d'interlocutor de la Direcció de Serveis del Cicle de l'Aigua per comunicar els canvis a les depuradores i altres que siguin determinants per a les visites a les plantes, a més de convidar-lo a les noves activitats o visites sobre el cicle de l'aigua, per tal que pugui revisar-les o contribuir-hi amb la seva expertesa.
- Potenciar la col·laboració amb l'Àrea d'Internacional i de Cooperació de l'AMB per enfortir l'educació en el marc de la justícia global, segons estableix el Pla director de cooperació internacional 2020-2023.
- Integrar els projectes europeus específics que es duen a terme a les instal·lacions de tractament de residus durant les visites guiades.

Objectiu específic E.4. Convertir les plantes de tractament d'aigües i de residus en espais educatius.

Mesura E.4.1. Incorporar el circuit per a les visites guiades des de la fase de disseny d'una nova instal·lació de tractament de residus o aigua.

Mesura E.4.2. Ampliar els horaris de visita (tardes, caps de setmana o jornades de portes obertes) a les instal·lacions de tractament d'aigua i de residus per tal de facilitar l'accés a certs col·lectius, com ara la ciutadania en general i les empreses.

Mesura E.4.3. Actualitzar el material educatiu de les instal·lacions, com ara plafons, dossiers i material audiovisual, juntament amb els equips gestors, per tal de renovar el contingut i adequar el disseny a la imatge gràfica de l'AMB.

Mesura E.4.4. Explorar vies per adaptar el circuit de visites i el material per a les persones amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE).

Objectiu específic E.5. Ambientaltitzar el programa educatiu.

Mesura E.5.1. Seguir treballant en el SIGQMA de l'AMB per gestionar correctament tots els processos i garantir la qualitat i la millora contínua del programa.

Mesura E.5.2. Fomentar la incorporació d'aspectes ambientals en els plecs de contractació del servei educatiu i fer-los extensius als ajuntaments i a la resta de departaments de l'AMB per tal que també els puguin anar introduint en els seus plecs.

Mesura E.5.3. Difondre a la ciutadania la inclusió d'aspectes ambientals en la prestació del servei per tal que pugui ser-ne coneixedora.

Exemples:

- Integrar alguns dels objectius i dels indicadors de referència del PMES en els del SIGQMA.
- Proposar la inclusió de l'obligatorietat de la reducció i la compensació de les emissions del programa en els contractes.
- Elaborar i difondre un vídeo sobre els projectes de compensació d'emissions que es duen a terme a l'AMB.

9. Seguiment i avaluació

L'avaluació és un procés de treball d'una importància especial dins de qualsevol programa o projecte, ja que és clau per a la millora i l'aprenentatge. El PMES, des d'un primer moment, va incorporar aquest treball, el qual s'ha anat desenvolupant d'acord amb els canvis progressius i en funció de les noves necessitats, considerant les guies de la Societat Catalana d'Educació Ambiental (SCEA) i altres treballs amb grups de recerca d'universitats catalanes.

METODOLOGIA

Actualment, el programa disposa de diferents registres i instruments (en molts casos relacionats entre ells) que aporten informació quantitativa i qualitativa per dur a terme el seguiment i l'avaluació, que són els següents:

- Enquestes de valoració: formularis preparats i estudiats prèviament per obtenir informació quantitativa i qualitativa sobre diferents aspectes, no només els que estan relacionats amb l'activitat, sinó també de la manera com han obtingut la informació per fer una reserva prèvia o quins canvis d'hàbits es proposen implantar un cop finalitzada l'activitat, entre d'altres. Aquests formularis són diversos, en funció del públic a qui estan adreçats (educador, responsable de grup i participant), i s'omplen de manera digital un cop acabades les activitats.
- Informes trimestrals: informes resum amb les dades trimestrals de participació en les activitats i els projectes, els resultats de les valoracions, les consultes al servei d'assessorament, l'anàlisi de resultats de les xarxes socials i el recull d'incidències. S'elaboren trimestralment.
- Memòries anuals: document amb el recull de totes les tasques i les dades principals del programa al llarg de tot un curs o temporada. En aquestes memòries també s'inclouen els principals comentaris amb propostes de millora de les activitats que s'han recollit en les enquestes de valoració: es tindran en compte per implantar-les al més aviat possible en el programa, per incrementar-ne la qualitat i el servei als usuaris.
- Informes mensuals de la central de reserves: es tracta d'un document amb taules que recullen les dades principals relacionades amb les gestions de les reserves, com ara el nombre de trucades telefòniques rebudes al llarg del mes, les modificacions de reserves, el nombre d'incidències, etc.
- Registre d'incidències: full de dades amb el recull de les incidències que s'han produït al llarg del curs. És un arxiu viu i compartit amb qui presta els serveis educatius, en el qual s'indica tota la informació relativa a la incidència que s'ha produït, així com la proposta adoptada per resoldre-la. Reunions amb l'equip educatiu: trobades en les quals els equips de coordinació i educatiu de l'empresa de serveis educatius exposen a l'equip tècnic de la Secció d'Educació Ambiental de l'AMB les diferents necessitats i propostes de millora de les activitats, les quals es recolliran i s'estudiarà implantar-les i incorporar-les en el pla de treball.
- Observacions: tant l'equip coordinador de l'empresa prestadora dels serveis educatius, com la central de reserves i també l'equip tècnic de la Secció d'Educació Ambiental de l'AMB, programen l'assistència a les activitats establertes prèviament amb grups per tal de proposar millores en el contingut, metodologia didàctica o altres aspectes relacionats amb l'activitat, a més de conèixer més de prop les activitats presents en l'oferta educativa.
- Registres del sistema integrat de gestió de la qualitat i del medi ambient (SIGQMA) de l'AMB: es tracta de la documentació relativa al sistema de qualitat propi de l'AMB, composta per diferents registres i documents que engloben indicadors i dades ambientals relacionats amb el programa. Aquesta in-

formació s'extreu, en molts casos, de les memòries anuals, dels registres d'incidències i dels plans de treball.

Per tal de fer difusió de les dades principals del programa, i també per garantir l'accés de la ciutadania i altres agents interessats a la informació més rellevant recollida amb tots aquests instruments i registres, es disposa de diferents canals:

- Web de l'AMB: les principals dades de participació anuals es publiquen de manera periòdica al lloc web, especialment dins l'apartat Compartim un Futur.
- Blog del Compartim un Futur i butlletí: regularment, es publiquen dades d'interès del programa en alguns apunts del blog, els quals, després, nodriran el butlletí mensual. Especialment, es publiquen dades un cop finalitzat el curs o bé quan hi ha la necessitat o l'interès específic de donar a conèixer una informació concreta.
- Xarxes socials: el programa està present a Twitter, Instagram, Facebook i YouTube, canals que resulten molt útils per publicar dades d'interès.
- Aplicació Quality Easy: aplicació d'ús intern de seguiment del SIGQMA on s'agrupen tots els registres de l'AMB, que poden ser consultats per la resta de personal.
- Correus electrònics als ajuntaments: s'elaboren informes amb el recull d'indicadors i la informació bàsica que és d'interès per a cadascun dels ajuntaments metropolitans, els quals s'envien als equips tècnics corresponents un cop finalitzada la temporada.

TAULES DE SEGUIMENT DEL PMES 2030

El PMES 2030 manté el procés de seguiment i avaluació d'acord amb la metodologia exposada anteriorment, així com metodologia nova que es pugui aplicar i millorar durant el període de vigència.

A continuació es formula una proposta d'indicadors per a cadascun dels objectius específics del PMES 2030, que serviran de base per fer-ne un seguiment de l'assoliment fins al 2030.

Eix	Codi	Descripció de l'objectiu específic	Indicador	Unitats	Periodicitat	Instrument
A. CONTINGUT RENOVAT, TRANSVERSAL I TRANSFORMADOR	A.1	Actualitzar i renovar el contingut del programa educatiu per tal que sigui rigorós, directe i transformador, incorporant-hi els nous paradigmes i reptes socioambientals	Percentatge d'activitats revisades anualment sobre el total d'activitats de l'oferta	%	Anual	Guions de l'equip educatiu
	A.2	Ampliar les temàtiques del programa i l'oferta de les actuals, donant una visió transversal dels diferents eixos i especialment de la salut planetària, la crisi climàtica i la crisi de la biodiversitat	Nombre d'activitats noves dissenyades o actuals que incorporen altres temàtiques generals o específiques	Valor absolut	Triennal	Pla de treball
B. METODOLOGIES EDUCATIVES PER A UNA SOCIETAT CANVIANT	B.1	Donar continuïtat a les metodologies innovadores i als espais d'aprenentatge que generen un impacte significatiu a la comunitat	Nombre de projectes amb metodologies innovadores	Valor absolut	Anual	Memòries anuals
	B.2	Incorporar noves metodologies didàctiques i nous formats d'activitats que tinguin de protagonistes els participants	Percentatge de visites guiades a instal·lacions de residus en les quals s'ha modificat la metodologia per convertir-la en més vivencial, respecte del total d'instal·lacions metropolitananes (excepte deixalleries)	%	Anual	Memòries anuals / guions de l'equip educatiu
C. UN PROGRAMA PER A TOTES LES PERSONES I COL·LECTIUS	B.3	Redefinir la manera de transmetre la realitat i els principals reptes actuals, apel·lant a les emocions però evitant l'ecoansietat i donant eines per empoderar la ciutadania	Percentatge d'activitats revisades anualment sobre el total d'activitats de l'oferta	%	Anual	Guions de l'equip educatiu
	B.4	Connectar la ciència amb estratègies d'educació ambiental a través de la recerca ciutadana	Nombre de projectes de ciència ciutadana	Valor absolut	Biennal	Guions de projectes de ciència ciutadana
C. UN PROGRAMA PER A TOTES LES PERSONES I COL·LECTIUS	C.1	Seguir reforçant la transversalitat en la perspectiva de gènere, la interculturalitat i la inclusió com a principis d'actuació en tots els àmbits del programa educatiu	Nombre de participants en activitats renovades amb la integració de la perspectiva de gènere	Valor absolut	Anual	Memòries anuals i aplicació de gestió de les reserves de la central de reserves
	C.2	Ampliar i reforçar l'oferta educativa en algunes etapes de la formació reglada i per a certs col·lectius de públic adult	Nombre de participants de públic adult	Valor absolut	Anual	Memòries anuals

Eix	Codi	Descripció de l'objectiu específic	Indicador	Unitats	Periodicitat	Instrument
C. UN PROGRAMA PER A TOTES LES PERSONES I COL·LECTIUS (cont.)	C.3	Donar a conèixer l'oferta educativa del PMES i d'altres programes d'educació ambiental presents al territori a través de plataformes digitals i altres canals adients segons la tipologia de públic, garantint un accés ràpid i fàcil a la informació	Nombre de plataformes, pàgines webs i apps en les quals s'inclou informació de l'oferta educativa del Compartim un Futur	Valor absolut	Anual	Memòries anuals
	C.4	Col·laborar amb els grans mitjans de comunicació per difondre el programa i la seva oferta educativa	Nombre de notícies o notes de premsa sobre el Compartim un Futur	Valor absolut	Anual	Premsa
	C.5	Col·laborar amb grups organitzats o col·lectius dels diferents municipis com a prescriptors o altaveus del programa per arribar a la ciutadania i a la comunitat educativa	Nombre de centres cívics i casals en els quals s'ha incorporat l'oferta educativa del Compartim un Futur en la seva programació	Valor absolut	Anual	Programes d'activitats dels centres cívics
D. COMPARTIM: DEL LEMA AL TREBALL CONJUNT	D.1	Reforçar la coordinació entre administracions públiques per millorar les aliances i executar accions conjuntes	Nombre de grups de treball en què participa el Compartim un Futur juntament amb altres administracions	Valor absolut	Anual	Pla de treball intern
	D.2	Enfortir la col·laboració i la comunicació amb els ajuntaments metropolitans, per conèixer les necessitats reals dels municipis, intercanviar experiències i coneixement i arribar directament a la ciutadania del territori metropolità	Nombre anual d'activitats educatives en les quals un tècnic o tècnica ha estat present com a observador, o bé que han estat resultat d'inputs enviats per ajuntaments	Valor absolut	Anual	Aplicació de gestió de les reserves de la central de reserves
	D.3	Potenciar les xarxes de col·laboració amb les entitats ambientals i socials del territori	Nombre de centres cívics, casals o entitats amb els quals s'ha dut a terme una activitat del programa	Valor absolut	Anual	Aplicació de gestió de les reserves de la central de reserves
	D.4	Establir un contacte directe i bidireccional amb els centres educatius, per tal de conèixer-ne les necessitats reals i adaptar-hi així l'oferta educativa	Nombre de trobades amb els centres educatius	Valor absolut	Anual	Pla de treball intern

Eix	Codi	Descripció de l'objectiu específic	Indicador	Unitats	Periodicitat	Instrument
E. L'AMB, UNA INSTITUCIÓ DE REFERÈNCIA, FORMADA I COMPROMESA AMB L'EDUCACIÓ AMBIENTAL	E.1	Promoure les activitats i els serveis educatius complementaris per dur a terme de manera eficient les competències metropolitananes relacionades amb el cicle de l'aigua, els residus, el canvi climàtic, la mobilitat i la cohesió social i territorial	No s'aplica			
	E.2	Capacitar i formar els treballadors de l'AMB en educació ambiental, en coordinació amb el Departament de Coordinació de Recursos Humans	Personal de l'AMB que ha participat en una activitat del Compartim un Futur respecte al total de la plantilla	%	Anual	Aplicació de gestió de les reserves de la central de reserves
	E.3	Garantir la transversalitat entre els diferents departaments i àrees de l'AMB i fer visibles els diferents projectes ambientals que s'hi duen a terme	Nombre d'apunts al blog del Compartim un Futur sobre projectes ambientals de l'AMB	Valor absolut	Anual	Blog del Compartim un Futur
	E.4	Convertir les plantes de tractament d'aigües i de residus en espais educatius	Nombre de plantes de tractament de residus i d'aigües residuals en les quals s'han actualitzat els plafons educatius, respecte al total de plantes	%	Anual	Pla de treball intern
	E.5	Ambientalitzar el programa educatiu	Nombre d'indicadors del PMES respecte al total integrats en els registres del SIGQMA	%	Anual	Registre d'indicadors del SIGQMA

10. Annex. Objectius específics i mesures per a cada eix

A continuació hi ha el conjunt de mesures del PMES 2030, organitzades segons els objectius específics i els eixos d'actuació, i per a cadascuna s'ha indicat una proposta de desplegament de les accions, així com l'àmbit d'influència respectiu.

EIX A. UN CONTINGUT RENOVAT, TRANSVERSAL I TRANSFORMADOR

Objectius específics	Mesures	Desplegament	Àmbit
A.1. Actualitzar i renovar el contingut del programa educatiu per tal que sigui rigorós, directe i transformador, incorporant-hi els nous paradigmes i reptes socioambientals	A.1.1. Formar l'equip educatiu del programa amb experts en els conceptes actuals, per transmetre'ls correctament a la ciutadania a través d'activitats i recursos i en la difusió	2023-2024	AMB
	A.1.2. Actualitzar el llenguatge de les activitats i altres recursos educatius substituint o incorporant els conceptes i paradigmes actuals, com ara la justícia climàtica, la transició energètica, l'economia circular, l'ecodisseny, l'aigua regenerada i la vulnerabilitat a la crisi climàtica	2023-2024	AMB
	A.1.3. Donar a conèixer el cicle de l'aigua actual, incloent-hi els recursos hídrics alternatius, i relacionar-lo amb el consum energètic, les emissions associades i els aspectes econòmics	2023-2024	Societat
	A.1.4. Establir i consensuar els missatges clau i amb força que es volen donar a conèixer a la ciutadania	2023-2024	AMB, societat
	A.1.5. Trencar mites populars sobre diferents aspectes ambientals i sobre la gestió per part de l'Administració o altres entitats	2023-2024	Societat
A.2. Ampliar les temàtiques del programa i l'oferta de les actuals, donant-los una visió transversal dels diferents eixos, especialment de la salut planetària, la crisi climàtica i la crisi de la biodiversitat	A.2.1. Relacionar els diferents conceptes i reptes de cadascun dels eixos temàtics del programa, per transmetre una visió real i transversal, especialment els que estan relacionats amb les crisis climàtica, de la biodiversitat, de la transició energètica i de la salut planetària	2023-2024	Territori, societat
	A.2.2. Incorporar la circularitat en la gestió dels recursos, amb un focus especial en els recursos hídrics alternatius (aigua regenerada, reutilització indirecta) i els recursos materials (prevenció de residus, reutilització)	2023-2024	AMB

Objectius específics	Mesures	Desplegament	Àmbit
A.2. Ampliar les temàtiques del programa i l'oferta de les actuals, donant-los una visió transversal dels diferents eixos, especialment de la salut planetària, la crisi climàtica i la crisi de la biodiversitat (cont.)	A.2.3. Iniciar visites guiades a les instal·lacions solars fotovoltaïques municipals i metropolitananes i altres equipaments metropolitanans de referència	2024-2025	AMB
	A.2.4. Dissenyar noves activitats i recursos educatius sobre acció climàtica (adaptació, mitigació, refugis climàtics, etc.), mobilitat sostenible i salut ambiental, relacionant-les amb els aspectes socials i econòmics	2024-2025	Societat
	A.2.5. Dissenyar nous recursos i activitats i actualitzar els existents sobre biodiversitat, donant a conèixer les espècies locals, els efectes de la pèrdua de biodiversitat i les espècies invasores, i promouent la valoració i la conservació d'espais no protegits locals, a més d'aprofundir i difondre la visió sistèmica	2025-2026	Territori, societat
	A.2.6. Seguir potenciant les activitats i els recursos educatius sobre energia, fent èmfasi en l'eficiència, la rehabilitació energètica i les comunitats energètiques locals	2023-2024	Territori, societat
	A.2.7. Explorar formes innovadores d'abordar els àmbits relacionats amb el model de consum i que són grans generadors d'emissions, relacionant-ho amb el vector energètic	2026-2027	Societat
	A.2.8. Incorporar els sistemes fluvials (Llobregat i Besòs) com a nous temes del programa educatiu	2026-2027	Territori
	A.2.9. Explorar la incorporació de nous temes, com a eix propi o inclouent-los en eixos temàtics actuals, com ara la moda sostenible, les solucions basades en la natura i els horts urbans, entre d'altres	2024-2025	Societat

EIX B. METODOLOGIES EDUCATIVES PER A UNA SOCIETAT CANVIANT

Objectius específics	Mesures	Desplegament	Àmbit
B.1. Donar continuïtat a les metodologies innovadores i als espais d'aprenentatge que generen un impacte significatiu a la comunitat	B.1.1. Continuar ampliant la línia de projectes d'aprenentatge servei (APS) del programa educatiu, tant pel que fa a l'abast temàtic com als nivells educatius	2023-2024	AMB
	B.1.2. Augmentar l'oferta de projectes que es puguin desenvolupar de manera autònoma o semiautònoma (sense el guiatge d'una educadora de l'equip del Compartim un Futur) dirigits a centres educatius, per tal que puguin dur a terme projectes de centre	2024-2025	Societat
	B.1.3. Mantenir i potenciar les metodologies didàctiques actuals basades en la ludificació (ús d'elements de joc), i ampliar-les a altres públics objectiu del programa	2024-2025	Societat

Objectius específics	Mesures	Desplegament	Àmbit
B.1. Donar continuïtat a les metodologies innovadores i als espais d'aprenentatge que generen un impacte significatiu a la comunitat (cont.)	B.1.4. Seguir potenciant les eines de la tecnologia de la informació i la comunicació (TIC) com a eines de suport per a les activitats i els recursos educatius	2023-2024	Societat
	B.1.5. Prioritzar l'ús d'espais exteriors com a espais d'aprenentatge, duent-hi a terme les activitats, els tallers o els projectes	2023-2024	Territori, societat
B.2. Incorporar noves metodologies didàctiques i nous formats d'activitats tinguin de protagonistes els participants	B.2.1. Innovar en les visites a les instal·lacions de tractament de residus i d'aigües residuals, per tal que resultin experiències molt més vivencials i significatives, i possibilitar el treball previ i posterior a la visita	2023-2024	AMB, societat
	B.2.2. Explorar metodologies didàctiques i nous formats d'activitats adients per a públics amb poca oferta educativa en el programa i al territori metropolità, com ara l'educació infantil, l'educació en el lleure i el públic familiar	2023-2024	Societat
	B.2.3. Potenciar les activitats i els projectes basats en disciplines artístiques o que utilitzin els sentits, per tal de connectar amb les emocions dels participants	2025-2026	Societat
	B.2.4. Cercar nous contextos que combinin activitats educatives amb experiències i d'altres amb accions complementàries en l'àmbit local que puguin ser oportunitats de transformació i convertir-les en processos educatius més llargs	2024-2025	Societat
	B.2.5. Iniciar metodologies educatives basades en la participació intergeneracional (famílies amb infants, adolescents amb gent gran, etc.) o entre diferents agents (escoles, equipaments, entitats, ajuntaments, etc.)	2025-2026	Societat
B.3. Redefinir la manera de transmetre la realitat i els principals reptes actuals, apel·lant a les emocions però evitant l'ecoansietat i donant eines per empoderar la ciutadania	B.3.1. Transmetre els missatges educatius de manera correcta, evitant la confusió i aplicant el coneixement amb sentit crític	2023-2024	Societat
	B.3.2. Usar el sentit de l'humor i els llenguatges i experiències artístics, i apel·lar-hi com a elements clau per arribar a les emocions i als sentiments	2023-2024	Societat
	B.3.3. Enfocar en positiu les propostes i les accions per tal de traslladar un missatge d'esperança real i incitar la implicació per emprendre l'acció. Equilibrar els tipus de missatges (positius i negatius) per evitar generar respostes emocionals negatives, com ara bloqueig, inhibició o ecoansietat	2023-2024	Societat
	B.3.4. Facilitar, implicar i empoderar les persones en projectes de transformació social en emergència climàtica	2023-2024	Territori, societat

Objectius específics	Mesures	Desplegament	Àmbit
B.3. (cont.)	B.3.5. Transmetre el poder de la comunitat, de la cooperació i de l'acció col·lectiva i de la simplicitat voluntària per a canvis reals i significatius	2023-2024	Societat
B.4. Connectar la ciència amb estratègies d'educació ambiental a través de la recerca	B.4.1. Contribuir a la comunicació i la divulgació científiques a través de la incorporació d'estudis de recerca en els recursos i les activitats del programa, per a una acció educativa transformadora B.4.2. Donar a conèixer els projectes de recerca científica que es duen a terme al territori metropolità i divulgar-ne els resultats de manera entenedora, segons el públic a qui s'estigui dirigint B.4.3. Establir un sistema i un canal de comunicació amb els centres de recerca i les administracions per donar a conèixer els projectes que es desenvolupen i trobar sinergies entre la ciència i l'educació ambiental B.4.4. Iniciar una línia de treball amb la metodologia de la ciència ciutadana per als públics de la formació reglada, no reglada i ciutadania B.4.5. Contribuir a la recerca conjunta amb la societat a través de la ciència ciutadana, donant a conèixer els projectes que es duen a terme al territori, i comunicar-ne els resultats a la comunitat educativa i al barri, per tal d'apropar els reptes ambientals a la seva realitat B.4.6. Captar l'interès i despertar la vocació envers la recerca i la ciència dels públics més joves, sobretot nenes i noies, adaptant-les als seus nous models de comunicació i amb metodologies didàctiques adients, com les STEAM (ciència, tecnologia, enginyeria, art i matemàtiques)	2024-2025 2024-2025 2024-2025 2024-2025 2024-2025	Societat Territori, societat Societat Societat Territori, societat Societat

EIX C. UN PROGRAMA PER A TOTES LES PERSONES I COL·LECTIUS

Objectius específics	Mesures	Desplegament	Àmbit
C.1. Continuar reforçant la transversalitat en la perspectiva de gènere, la interculturalitat i la inclusió com a principis d'actuació en tots els àmbits del programa educatiu	C.1.1. Incorporar la perspectiva de gènere, la interculturalitat i la inclusió en les noves propostes educatives (activitats, projectes i materials educatius) i en la gestió del programa C.1.2. Formar les persones de l'equip educatiu sobre perspectiva de gènere i inclusió, especialment les de nova incorporació	2023-2024 2023-2024	Societat AMB, societat

Objectius específics	Mesures	Desplegament	Àmbit
C.1. Continuar reforçant la transversalitat en la perspectiva de gènere, la interculturalitat i la inclusió com a principis d'actuació en tots els àmbits del programa educatiu (cont.)	C.1.3. Organitzar accions formatives sobre perspectiva de gènere i medi ambient al SECEA i altres serveis o equips directius de l'AMB	2023-2024	AMB, societat
	C.1.4. Ampliar l'oferta educativa per al públic amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE), tenint en compte les diferents necessitats i nivells educatius	2024-2025	Societat
C.2. Ampliar i reforçar l'oferta educativa en algunes etapes de la formació reglada i per a certs col·lectius de públic adult	C.2.1. Dissenyar activitats específiques per a la gent gran i donar-les a conèixer utilitzant els canals i els formats adients	2024-2025	Societat
	C.2.2. Crear una nova línia educativa dins el programa dirigida a les empreses i les entitats, especialment sobre els temes que tenen una relació directa amb la seva activitat, com ara el consum responsable, la mobilitat sostenible i l'energia	2024-2025	AMB, societat
	C.2.3. Ampliar l'oferta educativa per al públic d'educació infantil a través d'activitats, tallers i recursos educatius amb metodologies didàctiques sensorials, basades en el joc i utilitzant l'espai exterior com a espai d'aprenentatge, com ara les aules ambientals dels parcs i les platges i la Jugatecambiental	2023-2024	AMB, territori
C.2.4. Fomentar l'oferta per a l'educació en el lleure, mitjançant el disseny i l'actualització d'activitats dirigides a aquest tipus de públic, amb dinàmiques i durades adients, tenint en compte el context espacial en el qual es desenvolupen	C.2.4. Fomentar l'oferta per a l'educació en el lleure, mitjançant el disseny i l'actualització d'activitats dirigides a aquest tipus de públic, amb dinàmiques i durades adients, tenint en compte el context espacial en el qual es desenvolupen	2023-2024	Societat
	C.2.5. Treballar l'oferta educativa dirigida a persones en risc d'exclusió social, nouvingudes, etc.	2024-2025	Societat
C.2.6. Formar els docents sobre temes específics del Compartim un Futur, per tal de transmetre la ciència amb rigor i perquè puguin desenvolupar projectes de centre de manera autònoma, complementant-ho amb visites i activitats a l'exterior (formació certificada)	C.2.6. Formar els docents sobre temes específics del Compartim un Futur, per tal de transmetre la ciència amb rigor i perquè puguin desenvolupar projectes de centre de manera autònoma, complementant-ho amb visites i activitats a l'exterior (formació certificada)	2026-2027	Societat

EIX D. COMPARTIM: DEL LEMA AL TREBALL CONJUNT

Objectius específics	Mesures	Desplegament	Àmbit
D.1. Reforçar la coordinació entre les administracions públiques per millorar les aliances i executar accions conjuntes	D.1.1. Participar i col·laborar activament en la Comissió Permanent del CNEA, formada per diferents administracions i universitats del territori català	2023	Territori

Objectius específics	Mesures	Desplegament	Àmbit
D.1. Reforçar la coordinació entre les administracions públiques per millorar les aliances i executar accions conjuntes (cont.)	D.1.2. Continuar participant activament en el grup de treball de la professionalització del sector de l'educació ambiental, per explorar i implantar accions que contribueixin a la millora de la situació laboral dels educadors i educadores ambientals	2023	Territori
	D.1.3. Participar de manera activa en els congressos, els seminaris, les campanyes de setmanes i dies especials, etc., que s'organitzen al territori de manera coordinada amb la resta d'administracions	2023	Territori
	D.1.4. Teixir xarxa amb altres administracions amb programes d'educació ambiental semblants, per optimitzar recursos i presentar a la ciutadania una oferta que cobreixi les diferents necessitats del territori	2023-2024	Territori
D.2. Enfortir la col·laboració i la comunicació amb els ajuntaments metropolitans per conèixer les necessitats reals dels municipis, intercanviar experiències i coneixement i arribar directament a la ciutadania del territori metropolità	D.2.1. Establir un sistema de comunicació i coordinació directe i àgil amb el personal tècnic referent d'educació ambiental dels ajuntaments metropolitans, per comunicar les novetats del programa i perquè puguin fer saber les necessitats reals dels municipis, entre d'altres	2023-2024	Territori
	D.2.2. Convidar el personal tècnic municipal a les proves pilot de les activitats i els projectes, especialment dels que es duen a terme als seus municipis	2023-2024	Territori
	D.2.3. Disposar d'una base de dades de contactes del personal tècnic dels ajuntaments, de les diverses àrees	2023-2024	Territori
D.3. Potenciar les xarxes de col·laboració amb les entitats ambientals i socials del territori	D.3.1. Ampliar la base de dades d'entitats socials i ambientals del territori metropolità, especificant el tipus d'activitat que duen a terme i amb informació complementària sobre la seva relació amb el Compartim un Futur	2023-2024	Territori
	D.3.2. Iniciar la col·laboració amb entitats i cooperatives que promouen iniciatives d'economia social i solidària	2024-2025	Territori, societat
	D.3.3. Convidar entitats, cooperatives i associacions a les proves pilot de les activitats, per recollir punts de vista i enriquir-ne el contingut	2024-2025	Territori, societat
	D.3.4. Establir una col·laboració continuada i fluida amb equipaments municipals, centres cívics, etc., a fi de disposar de locals i espais per dur a terme activitats de l'oferta de formació no reglada i ciutadania directament als barris	2023-2024	Territori, societat
	D.3.5. Promoure activitats combinades i properes a través de la col·laboració amb entitats del tercer sector, amb un vessant més social	2025-2026	Territori, societat

Objectius específics	Mesures	Desplegament	Àmbit
D.4. Establir un contacte directe i bidireccional amb els centres educatius, per tal de conèixer-ne les necessitats reals i adaptar-hi així l'oferta educativa	D.4.1. Detectar docents clau que vulguin rebre directament el catàleg de l'oferta educativa, col·laborar en proves pilot, explicar experiències o bé que estiguin disposats a donar a conèixer les necessitats dels centres	2023-2024	Territori, Societat
	D.4.2. Organitzar trobades anuals amb els centres educatius per posar en comú projectes de centre i experiències d'èxit	2023-2024	Societat
	D.4.3. Assistir i participar de manera activa a les activitats del Compartim un Futur que s'organitzen amb els centres educatius	2023-2024	Societat
	D.4.4. Incorporar les reflexions dels docents en els diferents projectes educatius que es liderin des de l'AMB	2023-2024	Societat
	D.4.5. Adaptar les comunicacions, els terminis de convocatòries i els períodes d'inscripció al catendari escolar i a les necessitats dels centres educatius	2023-2024	Societat

4.5. EIX E. L'AMB, UNA INSTITUCIÓ REFERENT, FORMADA I COMPROMESA AMB L'EDUCACIÓ AMBIENTAL

Objectius específics	Mesures	Desplegament	Àmbit
E.1. Promoure les activitats i els serveis educatius complementaris per dur a terme de manera eficient les competències metropolitananes relacionades amb el cicle de l'aigua, els residus, el canvi climàtic, la mobilitat i la cohesió social i territorial	E.1.1. Promoure gradualment en els successius plans d'actuació metropolitans (PAM) la dotació d'instruments i recursos necessaris per fomentar la cultura de la sostenibilitat en els plans i els programes metropolitans de manera eficient	2027-2028	AMB
	E.1.2. Promoure l'oferta d'accions de foment de la sostenibilitat de manera coordinada amb els plans i programes de l'AMB, com ara el Programa metropolità de prevenció i gestió de recursos i residus municipals 2019-2025 (PREMET25), el Pla estratègic del cicle integral de l'aigua (PECIA) i el Pla metropolità de mobilitat urbana (PMMU), entre d'altres	2027-2028	AMB
	E.1.3. Desenvolupar un conjunt d'activitats i serveis relatius al foment de la nova cultura de la sostenibilitat relacionada amb la protecció de la salut, el medi ambient, la biodiversitat i la lluita contra el canvi climàtic (article 14.E.a de la Llei 31/2010)	2027-2028	AMB, territori
	E.1.4. Establir la viabilitat tècnica i econòmica per mantenir els recursos materials i humans necessaris a fi de contribuir als objectius anteriors, i vinculats a les activitats com les visites a les instal·lacions d'aigua, residus, etc., amb una atenció especial al suport als projectes APS i a l'acompanyament de la ciutadania metropolitana	2027-2028	AMB

Objectius específics	Mesures	Desplegament	Àmbit
E.1. Promoure les activitats i els serveis educatius complementaris per dur a terme de manera eficient les competències metropolitanas relacionades amb el cicle de l'aigua, els residus, el canvi climàtic, la mobilitat i la cohesió social i territorial (cont.)	E.1.5. Disposar d'equipaments ambientals, com ara els centres cívics, les biblioteques i les aules ambientals dels parcs, en col·laboració amb els ajuntaments o altres entitats, perquè esdevinguin punts de referència d'educació ambiental del territori metropolità	2024-2025	AMB, territori
	E.1.6. Disposar de punts mòbils d'informació i recursos per a la sensibilització del Compartim un Futur	2025-2026	AMB, territori
E.2. Capacitar i formar la plantilla de l'AMB en educació ambiental, en coordinació amb el Departament de Coordinació de Recursos Humans	E.2.1. Desenvolupar accions formatives per al personal de l'AMB sobre educació ambiental, i especialment sobre els temes ambientals relacionats amb les competències pròpies de l'AMB	2023-2024	AMB
	E.2.2. Promoure reptes i accions entre el personal de la institució per dur a terme un canvi d'hàbits	2024-2025	AMB
E.3. Garantir la transversalitat entre els diferents serveis i àrees de l'AMB i fer visibles els diferents projectes ambientals que s'hi duen a terme	E.3.1. Establir un sistema de comunicació i coordinació entre els departaments de l'AMB per garantir una planificació del canvi correcta, d'acord amb els requisits establerts en el SIGQMA de l'AMB	2023-2024	AMB
	E.3.2. Alinear el programa educatiu amb els conceptes, les temàtiques, els objectius i les accions d'altres plans, programes o projectes dels diferents serveis de l'AMB, integrant-los en les activitats i els recursos educatius del Compartim un Futur	2023-2024	AMB
E.4. Convertir les plantes de tractament d'aigües i de residus en espais educatius	E.3.3. Fer difusió a les xarxes socials, el blog i els butlletins dels projectes ambientals que es desenvolupen a l'Àrea d'Ecologia i a altres serveis de l'AMB	2023-2024	AMB
	E.3.4. Incloure el personal tècnic referent altres departaments en la revisió dels continguts educatius i les proves pilot de les activitats	2023-2024	AMB
	E.3.5. Convidar l'equip educatiu del programa a les reunions, els seminaris, les jornades o les presentacions de projectes duts a terme per part del personal tècnic expert de l'AMB	2023-2024	AMB
	E.4.1. Incorporar el circuit per a les visites guiades des de la fase de disseny d'una nova instal·lació de tractament de residus o d'aigua	2023-2024	AMB
	E.4.2. Ampliar els horaris de visita (tardes, caps de setmana o jornades de portes obertes) a les instal·lacions de tractament d'aigua i de residus, per tal de facilitar-hi l'accés a certs col·lectius, com ara la ciutadania en general i les empreses	2023-2024	AMB, societat

Objectius específics	Mesures	Desplegament	Àmbit
E.4. Convertir les plantes de tractament d'aigües i de residus en espais educatius (cont.)	E.4.3. Actualitzar el material educatiu de les instal·lacions, com ara plafons, dossiers i material audiovisual, juntament amb els gestors, per tal de renovar el contingut i adequar el disseny a la imatge gràfica de l'AMB	2023-2024	AMB, societat
	E.4.4. Explorar vies per adaptar el circuit de visites i el material per a les persones amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE)	2024-2025	Societat
E.5. Ambientallitzar el programa educatiu	E.5.1. Continuar treballant en el SIGQMA de l'AMB per gestionar correctament tots els processos i garantir la qualitat i la millora contínua del programa	2023-2024	AMB
	E.5.2. Fomentar la incorporació d'aspectes ambientals en els plecs de contractació del servei educatiu i fer-los extensius als ajuntaments i a la resta de departaments de l'AMB per tal que també els puguin anar introduint en els seus plecs	2024-2025	AMB, societat
	E.5.3. Difondre a la ciutadania la inclusió d'aspectes ambientals en la prestació del servei per tal de donar-los a conèixer	2024-2025	AMB, societat

